

รวมสุนทรพจน์ คร.ป่วย สัจภากรณ์

เนื่องในงานเสด็จอาภารคำประจำปี

ของสมาคมธนาการไทย (พ.ศ. 2503-2513)

ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ถึงแก่อนิจกรรมเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2542 นับมาจนถึงวันนี้ได้ครบ 5 ปี เพื่อเป็นการรำลึกถึงคุณงามความดีของท่านที่มีต่อระบบธนาคารไทย สมาคมธนาคารไทย จึงได้รวบรวมสุนทรพจน์ที่ท่านได้กล่าวในการประชุมประจำปีของสมาคมฯ ในช่วงปี พ.ศ. 2503-2513 มาพิมพ์เป็นเล่ม

เป็นที่ทราบกันดีว่า ในฐานะผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2502-2514 ดร.ป๋วย ได้วางพื้นฐานของระบบธนาคารของประเทศไทยไว้อย่างมั่นคง ในการกำกับดูแลการดำเนินงานของธนาคาร ท่านก็มีความเข้มงวดและตรงไปตรงมา เป็นที่เคารพยำเกรงของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ธนาคารพาณิชย์ไทยมีโอกาสเจริญเติบโต และมีบทบาทสำคัญในการระดมทุนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่เป็นที่ประทับใจและใจษานกันมากของสาธารณชนในการประชุมประจำปีของสมาคมฯ ในสมัยนั้นก็คือ สุนทรพจน์ที่ท่านกล่าวในงานเลี้ยงของทุกปี สุนทรพจน์เหล่านี้มีเนื้อหาสาระที่สะท้อนเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจของบ้านเมือง แฝงไว้ด้วยคำวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมา แต่เป็นถ้อยคำที่มีความคมคายเฉียบแหลม และสร้างความรู้สึกสนุกสนาน เป็นที่ประทับใจของผู้เข้าร่วมประชุมเป็นอย่างมาก

แม้เหตุการณ์จะผ่านมานานแล้ว แต่ก็มีผู้ถามหาสุนทรพจน์เหล่านี้อยู่เป็นระยะๆ ในโอกาสที่ครบรอบ 5 ปีที่ ดร.ป๋วย ถึงแก่อนิจกรรม สมาคมธนาคารไทยจึงได้รวบรวมสุนทรพจน์ของท่านมารวมพิมพ์ไว้ในเล่มเดียวกัน เพื่อเป็นวิทยาทานสำหรับผู้สนใจศึกษาวรรดิศาสตร์การเงินการธนาคารในประเทศ

ผมขอขอบคุณ ดร.ธวัชชัย ยงกิตติกุล เลขาธิการสมาคมฯ และ ดร. อัจฉนา ไชวราภรณ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการสายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้รวบรวมสุนทรพจน์ของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นผลสำเร็จ และขอขอบคุณคุณนพพร เรืองสกุล ที่ได้ช่วยจัดทำข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้อ่านในสมัยนี้ได้เข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ในขณะที่ท่านดร.ป๋วย กล่าวสุนทรพจน์นั้น นอกจากนี้หोजดหมายเหตุธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กรุณาเอื้อเฟื้อภาพถ่ายจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

นายชาติศิริ โสภณพนิช

ประธานกรรมการ

สมาคมธนาคารไทย

กรกฎาคม 2547

สนับสนุนการจัดทำ E-Book โดย โครงการ Open School

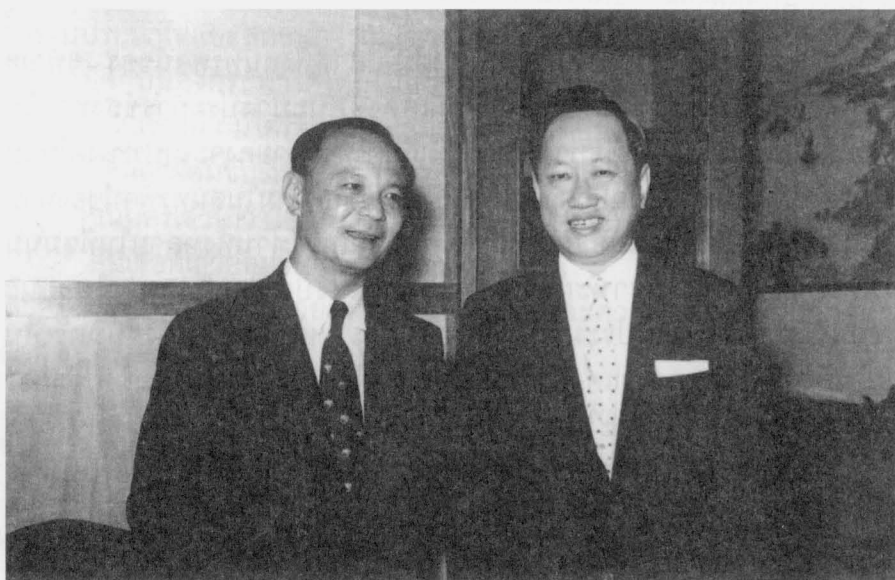

ดร. ป๋วย อึ้งภากรณ์ กำลังแสดงสุนทรพจน์ นายสุนทร หงตารมภ์ นั่งอยู่ด้านขวาของดร.ป๋วย

นายประจิตร ยศสุนทร นายชิน โสภณพนิช ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์

ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ นายชิน ใสภณพนิต

สุนทรพจน์

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำ ประจำปี ของสมาคมธนาคารไทย

3 กุมภาพันธ์ 2503^{1]}

ท่านผู้เป็นประธาน ฯพณฯ ท่านสุภาพสตรี และสุภาพบุรุษผู้มีเกียรติ

ผมได้รับมอบหมายให้พูดแทนบรรดาแขกทั้งหลายในการเลี้ยงค่ำวันนี้ ผมขอขอบคุณสมาคมธนาคารไทยที่ได้มีเมตริจิตเชิญพวกเรามาในงานประจำปีของสมาคม

พวกเราที่มาชุมนุมในค่ำวันนี้ ได้มีโอกาสฟังสุนทรพจน์ของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งแสดงทัศนะบางประการของท่านในฐานะที่เป็นผู้หนึ่งในคณะรัฐบาล ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายคงจะไม่ประสงค์ให้ผมกล่าวคำใดเป็นการวิพากษ์วิจารณ์หรือเพิ่มเติมข้อความในสุนทรพจน์ของท่าน รัฐมนตรี ผมใคร่จะเสนอแต่เฉพาะความสำคัญให้ท่านทั้งหลายในที่ชุมนุมนี้ทราบ ว่า ผมทั้งในฐานะผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยและในฐานะผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ รู้สึกขอบคุณ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้เลือกสรรแต่งตั้งคุณสุนทร หงส์ลดารมภ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพราะในการร่วมงานและประสานกับราชการต่างๆ ส่วนที่เป็นมา การปฏิบัติราชการร่วมกับท่านรัฐมนตรีทำให้ผมรู้สึกปลอดภัยไม่ต้องห่วงหน้าห่วงหลัง กลับถึงบ้านนอนก็ตาหลับ เฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการภาษีอากรของกระทรวงการคลังในรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งเป็นนโยบายที่ผมสรรเสริญว่ามีลักษณะกล้าหาญรอบคอบ ถูกหลักวิชาการ และเป็นรากฐาน จะทำให้การเงินการธนาคาร

1] จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ปฏิวัติรัฐบาลจอมพลแปลก พิบูลสงคราม ในปี พ.ศ. 2500 โดยมีนายพจน์ สารสิน เป็นนายกรัฐมนตรีประมาณ 3 เดือน จอมพลถนอม กิตติขจรดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี ตั้งแต่กรกฎาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2501 ต่อจากนั้น จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเอง จนถึงวันที่ ดร.ป๋วย กล่าวสุนทรพจน์นี้

ยุคนี้เป็นยุคของคณะปฏิวัติ บริหารประเทศตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ดร.ป๋วย ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 11 มิถุนายน 2502 ประธานสมาคมธนาคารไทยในขณะนั้น คือ นายเกษม ล้ำชา (พ.ศ. 2501-2503)

เจริญขึ้น จะทำให้รัฐบาลสามารถพัฒนาเศรษฐกิจตามโครงการได้โดยไม่ต้องประสบสภาพเงินเฟ้อ ถึงจะมีผู้บ่นไม่พอใจบ้าง ก็เป็นส่วนน้อย ตามวิสัยของมนุษย์ที่ไม่อยากจะเสียเงิน ถึงจะมีข้อขัดข้องในรายละเอียดบางประการก็ตาม ผมใคร่จะเสนอว่า ในนโยบายและหลักการภาษีอากรที่เป็นมานี้ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกับผมมีความเห็นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

จากสุนทรพจน์ของท่านประธานสมาคมนักการทูตไทย ผมมีความถูกต้องคิดว่ากิจการธนาคารในประเทศไทยนี้ก็เจริญขึ้นอยู่เสมอ เป็นประโยชน์แก่การค้าและเศรษฐกิจโดยทั่วไป ขณะนี้พ่อค้าบางประเภทยังรู้สึกว่าการเงินผิดธนาคารต่างๆ ก็คงจะช่วยเลือกสรรอำนวยให้สะดวกดีขึ้น และผสมกับนโยบายการงบประมาณและสถานการณ์เศรษฐกิจทั่วโลกที่กระเตื้องดีขึ้น การแก้ไขปัญหาปัจจุบันคงกระทำได้โดยไม่ยาก ธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายมีบทบาทสำคัญนักในเรื่องนี้ ผมใคร่จะขอถือโอกาสฝากข้อเตือนใจไว้เป็นกลางๆ ว่า

เงินเยื่อย่อมซบเงินดีออกจากตลาด

ธนบัตรเลวไม่ว่าใครจะเป็นผู้พิมพ์ เยื่อย่อมซบธนบัตรดีออกจากตลาด

สินเชื่อที่เยื่อย่อมซบการธนาคารจากตลาด

ระบบผูกขาดที่เยื่อย่อมซบสมรรถภาพและความสัตย์สุจริตออกจากอุตสาหกรรมและการค้า

นโยบายเศรษฐกิจและการเงินที่เลวนั้น เยื่อย่อมซบอะไรๆ ทั้งหมดที่ดีออกจากทุกสิ่งทุกอย่าง

ผมขออภัยที่ได้พูดนานไปหน่อย แต่ยังมีภาคผนวกของกฎกระทรวงเหลืออยู่ 2 ข้อ คือ

(1) งานเลี้ยงอย่างดีของนายธนาคารเช่นคีนี่ เยื่อย่อมไม่ซบอะไรเลย กลับดึงดูดคนทุกประเภทมา

(2) กฎข้อสุดท้ายคือ สุนทรพจน์ที่เลวและมีหน้าซ้ำยืดยาว เยื่อย่อมซบผู้พูดออกจากเอราวันโดยเร็ว

ฉะนั้น จึงขอจบเพียงเท่านี้.

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษที่เป็นแขกอยู่ในชุมนุมนี้ ผมขอเชิญชวนท่านดื่มขอพรเพื่อความเจริญรุ่งเรืองแห่งสมาคมนักการทูตไทย.

ADDRESS

AT THE ANNUAL DINNER OF THE THAI BANKERS ASSOCIATION

3rd February 1960

All of us gathered here tonight have had the opportunity of listening to H.E. the Minister of Finance expressing some of his thoughts. None of us here probably would wish me to comment on or supplement to the Minister's speech, because a Central Bank Governor should behave towards his Finance Minister as a dutiful wife should towards her husband. She can praise him both in public and in private ; but any wifely criticism should be frankly offered in private. Even nagging or a little scratching is tolerable, provided it is done with love and affection and provided no tell-tale trace or wound remains too obvious.

However, tonight I do not intend to dwell upon the philosophy of marital relationship, I only wish to express here and now, in this distinguished gathering in my capacity of Bank Governor as well as Budget Director, my deep appreciation towards H.E. the Prime Minister for having nominated as his Finance Minister, H.E. Sunthorn Hongsladarom. It is a happy choice for me, because from my working experience with His Excellency, I have always enjoyed his full cooperation and sympathy. At night, I still enjoy deep sleep free from nightmares. I like to refer specially to the fiscal and tax policy of the present Government which, in my opinion, is a brave, wise and sound policy. It will serve as a firm basis for monetary and banking expansion and as a solid foundation for our economic prosperity and development free from inflation. Tax measures of course are always unpopular with some, as long as human instinct forbids us to enjoy losing money. I have a few misgivings over some of the details, but let me reserve these for our private discussions. What is

more important is the principles and policy of taxation. In these the Minister and I are in complete agreement.

Mr. Chairman, Sir, you have given us a very interesting account of your activities in your speech - how much our banks have contributed towards our trade and economic development. Some section of our economy still find that funds are rather short ; but I am sure bankers will step in to give facilities where facilities are deserved. Taken in conjunction with our budgetary and within the general world economic improvement the problems will not be difficult to solve. Nevertheless commercial banks will have to play a very important role in this matter. Permit me only to add a few general remarks :

Bad money, we know, drives good money out of circulation.

Bad currency notes, wherever they are printed, drive good currency notes out of circulation.

Bad credit drives banks out of business.

Bad monopoly drives efficiency and honesty out of industry and trade.

Bad economic and monetary policy would drive anything decent out of, well, out of everything.

I apologise for having spoken so long ; I would beg for a little more patience and allow me just to enunciate two more supplements to Gresham's law. First, good dinner parties arranged by good bankers drive nothing away, but instead attract good guests as well as bad guests, guests with evening dresses and guests without evening dresses. Lastly, a bad and lengthy speech speedily drives the speaker out of the Erawan. And this is where I beg to stop.

สุนทรพจน์

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำ ประจำปี ของสมาคมธนาคารไทย

8 กุมภาพันธ์ 2504^{1]}

ท่านผู้เป็นประธาน ท่านสุภาพสตรี และสุภาพบุรุษ ผู้มีเกียรติ

อีกวาระหนึ่ง ผมได้รับมอบหมายให้พูดแทนบรรดาแขกในการเลี้ยงอาหารค่ำวันนี้ เพื่อขอบคุณสมาคมธนาคารไทยที่ได้มีเมตริจิตเชิญพวกเรามาในงานประจำปีของสมาคม ได้พบปะสนทนากับนายธนาคารและท่านผู้มีเกียรติอื่นๆ และได้รับประทานอาหารและเครื่องดื่มรสโอชะอันเป็นที่เราจะหาได้โดยมิได้ง่ายนัก ถ้าเราไม่ร่วมชุมนุมสังสรรค์กับท่านผู้ที่มีรสนิยมสูงเช่นบรรดานายธนาคารไทย

ผมใคร่ถือโอกาสนี้เป็นโอกาสที่ผมจะใช้อวดตนสักเล็กน้อย ที่ขออนุญาตอวดตนนั้น ก็เพราะคงจะมีน้อยคนนักที่สามารถอ้างตนได้ว่า เป็นผู้ที่น่าเงินให้แก่ธนาคารพาณิชย์ผู้ แทนที่จะขอกู้จากนายธนาคาร เมื่อผมได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะรัฐมนตรีให้เป็นนายธนาคารกลาง ก็เท่ากับได้โปรดเกล้าฯ ให้อยู่ในตำแหน่งที่น่าเงินออกให้นายธนาคารผู้ได้ ในปี 2503 อาศัยความสุจริตมีวิริยอุตสาหะในนโยบายการคลังและการงบประมาณ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้สามารถนำเงินออกให้ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ใช้เพิ่มขึ้นถึงประมาณสองพันล้านบาท รวมทั้งที่กระทำผ่านทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วย การนำเงินออกดังกล่าวเพื่อประโยชน์แก่การผลิต การค้า และเศรษฐกิจทั่วไปของประชากร ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กระทำเป็น 3 วิธี คือให้ธนาคารพาณิชย์ผู้โดยมีพันธบัตร

1] นายบรรเจิด ชลวิจารณ์ ดำรงตำแหน่งประธานสมาคมธนาคารไทย ระหว่างปี 2504-2507

รัฐบาลเป็นประกันวิธีหนึ่ง โดยรับช่วงซื้อลดตั๋วเงินสำหรับสินค้าขาออกวิธีหนึ่ง^{2]} กับแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์ ผ่านทุนรักษาระดับ ๕ อีกวิธีหนึ่ง จำนวนสองพันล้านบาทนี้เป็นจำนวนสูงกว่าปีใดๆที่เราเคยปล่อยมา อัตราดอกเบี้ยสำหรับเงินที่ให้กู้ก็เพียงร้อยละแปดต่อปี อัตราดอกเบี้ยสำหรับตั๋วเงินก็เพียงร้อยละห้า เป็นที่หวังได้ว่าการกระทำของธนาคารแห่งประเทศไทยนี้จะได้มีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจของชาติเราดีขึ้นดังที่เห็นปรากฏอยู่

นโยบายการให้ธนาคารพาณิชย์กู้เงินได้จากธนาคารดังกล่าวนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยหวังว่าจะดำเนินต่อไปอีก และจะขยายให้กว้างขวางขึ้นในปีต่อไป แต่ต้องอาศัยเหตุแวดล้อมหลายประการ ที่สำคัญที่สุดก็คือ ต้องให้การคลังและการงบประมาณดำเนินไปโดยดี และการบริหารเศรษฐกิจเป็นไปโดยเที่ยงธรรม สุจริต และต้องด้วยหลักวิชา

เรื่องที่ผมจะไขว่คว้าได้ในการดำเนินกิจการของธนาคารแห่งประเทศไทยเท่าที่สัมพันธ์กับธนาคารพาณิชย์ จะมีแต่เรื่องการปล่อยเงินร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์เรื่องเดียวก็หาไม่ได้ ยังมีอีกมาก เช่น การผ่อนคลายในระเบียบวิธีการควบคุมแลกเปลี่ยนเงิน การแก้ไขอุปสรรคในการโอนเงินระหว่างหัวเมือง การร่างพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ขึ้นใหม่ การหารือเป็นประจําระหว่างธนาคารพาณิชย์กับธนาคารกลาง ขอเรียนแต่เพียงว่า สิ่งใดดีและชอบและเป็นประโยชน์แก่ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะดำเนินต่อไปให้ก้าวหน้าเสมอ

ประเทศไทยของเราขณะนี้อยู่ในระยะต้นแห่งการดำเนินแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแต่ละก้าวที่จะดำเนินไปข้างหน้า เต็มไปด้วยความไม่แน่นอน^{3]} หากก้าวดีก็มั่น ก็จะเป็นคุณอนันต์ หากตรงกันข้าม ก้าวพลาด จะเป็นโทษมหันต์

2] ระเบียบการรับช่วงซื้อลดตั๋วสินค้าออกเริ่มใช้บังคับตั้งแต่ปลายปี 2501 เป็นต้นมา

3] ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติตั้งแต่ปีงบประมาณ 2504 เป็นต้นมา ราชอาณาจักรสยามตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 มุ่งไปทางการลงทุนในการคมนาคมและการขนส่ง

อุปมาเหมือนสตรีสาวพรหมจรรย์จะขึ้นสู่หอวิวาหมงคล ย่อมต้องมีความ สะทกสะท้าน แต่ก็ต้องมุ่งจะกระทำแต่สิ่งที่ดีสิ่งที่ดีมงคลเสียแต่ในขั้นต้นเพื่อให้ชีวิตในขั้นต่อไป ภูมิรากฐานแน่นอน สามารถรูดหน้าโดยมิหยุดยั้งไปสู่ความ เกษมสุขสมบูรณ์นานาประการ

ผมรู้สึกดีในคำวันนี้ว่า กำลังพูดอยู่ในท่ามกลางท่านผู้มีเกียรติชั้นนำ ของประเทศ มีท่านข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หลายท่าน ท่านนักการคลัง นักการทูต นักการธนาคาร นักการอุตสาหกรรม นักธุรกิจ ผู้มีสติปัญญาและความสามารถ จะบันดาลให้สิ่งต่างๆ เป็นไปโดยดีหรือร้ายได้ทั้งนั้น จึงใคร่จะขอเรียนฝาก เป็นข้อคิดว่า บ้านเมืองของเรานี้อันเป็นที่รักของเรา ท่านจะบันดาลให้เป็น อย่างไรแนในด้านเศรษฐกิจ

ท่านจะให้ประชากรราษฎรสามารถประกอบสัมมาชีวะโดยสุจริต หรือท่าน จะให้บ้านเมืองเราเหมือนป่าไม้ที่มีกาฝากรุงรัง ไม่ทำประโยชน์อะไร มีแต่ทำ ความเสื่อมโทรมให้แก่ทุกชาติ ?

ท่านจะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนใหญ่ของประชาชน อำนวยให้ซื้อของใช้ ด้วยราคาถูกและคุณภาพดี หรือท่านจะเห็นแก่ประโยชน์ของพ่อค้าคนกลาง โดยบันดาลให้มีเอกสิทธิในการผลิต ในการจำหน่ายโดยราคาสูง คุณภาพต่ำ ?

ท่านจะส่งเสริมการค้าเฉพาะอย่างยิ่งการค้าขาออก ด้วยวิธีแข่งขัน โดยประหยัดต้นทุน โดยวิธีตั้งสมาคมพ่อค้าเพื่อควบคุมคุณภาพและการปฏิบัติ ตามสัญญา หรือท่านจะใช้ซื้อการส่งเสริมเป็นเครื่องกำบังการสร้างเอกสิทธิ การตัดทอนกันสกัดสินค้าเข้า และการรวมกลุ่มชนิดที่ทำให้ราคาสินค้าสูง สำหรับผู้ซื้อ แต่รายได้ต่ำสำหรับผู้ผลิต ?

ท่านจะพิจารณาดุลย์การค้าของประเทศเราในส่วนรวม (ทำนอง เดียวกันกับที่ธนาคารพาณิชย์ต่างหักบัญชีกันทุกวันเป็นส่วนรวม) หรือจะ พิจารณาดุลย์การค้าในวงแคบ ประเทศต่อประเทศ ? (เชื่อว่า ไม่มีธนาคารใด

จะพยายามดำเนินการเพื่อหักบัญชีให้สมดุลย์กับธนาคารอื่นแต่ละธนาคาร
พอดีบพอดีทุกวัน เพราะขึ้นทำเช่นนั้นกิจกรรมธนาคารต้องเรียวงงแน่)

ท่านจะพยายามให้กิจการธนาคารของไทยดำเนินการก้าวหน้าไปอย่าง
มีระเบียบ โดยมีการควบคุมตาม

พหุนัยโดยสมาคมธนาคาร และควบคุมตามนิตินัย และความชอบธรรม โดย
รัฐบาล หรือจะพยายามให้นายธนาคารพาณิชย์สามารถยับยั้ง ชัดขวาง ดื้อดึง
และบางกรณีกลับควบคุมธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลัง ?

ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่สำคัญ ผู้ใดได้รับโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ไม่พินิจพิจารณาปัญหาเหล่านี้อย่าง
เนื่องนิจ ผู้นั้นจะสามารถปฏิบัติหน้าที่สนองพระเดชพระคุณท่านจอมพลได้

ท่านผู้มีเกียรติที่รับเชิญมาเป็นแขกในค่ำวันนี้ ผมขอเชิญชวนท่าน
ยกแก้วขึ้นเพื่อความเจริญรุ่งเรืองแห่งสมาคมธนาคารไทย.

ADDRESS

AT THE ANNUAL DINNER OF THE THAI BANKERS ASSOCIATION

8th February 1961

Mr. Chairman, Ladies & Gentlemen

Once again I have been entrusted with the pleasant task of speaking on behalf of the guests in order to express our appreciation for the hospitality of the Thai Bankers Association. Our hosts have provided us with this opportunity of meeting and talking to bankers and other guests, of enjoying delicious food and drink of highest quality, an opportunity not normally available to those outside the honourable company of bankers.

I myself will take this opportunity to blow my own trumpet. Few mortals can claim that they do lend to bankers, instead of borrowing from them. When I received the royal appointment to the governorship of the Central Bank, I was in fact put in a position to lend to bankers. In 1960, fiscal and budgetary wisdom made it possible for the Bank of Thailand to put more than 2,000 million baht additional money at the disposal of the banking system for the benefit of production, trade and general economic welfare of the people. The Bank has supplied these funds in three ways: (a) straight loans to commercial banks upon deposit of Government bonds as collateral, (b) rediscount of export bills and (c) purchase of foreign exchange through the Exchange Equalization Fund. This sum of 2,000 million baht is a record for Thailand. The rate of interest for loans is only 8% per annum, and the rediscount interest is merely 5%. It is understood that this operation of the Bank has played an important part in the generally recognized progress of our economy.

The Bank expects to continue channelling more funds to the banking system : indeed, to increase their flow in subsequent years. In order to do this, the important thing to watch is the fiscal and budgetary policies, as well as the general soundness and equity in economic administration.

When I speak of the cordial relationship between the Central Bank and commercial banks, I need not confine my boast to these financial operations. There are indeed other activities of which we could justly be proud - simplification of exchange control procedure, improvement in the transfer of money between the provinces, the new Commercial Bank Bill, the continuing and frequent consultations between officers of commercial banks and the Central Bank, etc. However, I shall ask you to bear with me only on this statement. Whatever is good and fair and profitable to commercial banks, the Bank of Thailand will endeavour to bring about and constantly to improve upon.

Our country is at present on the threshold of economic development. Each step is fraught with uncertainties : it could lead to spectacular success or it could take us to utter failure. As a young maiden about to join her nuptial partner would pause and feel full of apprehension, so we should pause at this early stage and make our wish for the best, for the real firm basis of our unchecked progress towards happiness and prosperity.

I fully realise that tonight I have the honour of addressing a most distinguished audience consisting of high officials, financial specialists, diplomats, bankers, industrialists and business leaders, all of whom being endowed with talent and ability, with great influence over important affairs of state. I therefore would beg all of us to pause a little and ask ourselves what kind of economy we wish to see in this country of ours.

Do we wish everyone of our citizens to pull his weight earnestly and honestly, or shall we tolerate seeing our country wither away as a jungle of trees sucked dry by parasites ?

Do we wish for the common good of our citizens, to enable them to enjoy the good things of life at low cost in return for good quality, or do we wish to see monopolistic producers and traders prosper by offering low quality in exchange for high price ?

Do we wish to promote trade, let us say export trade, by competing through low cost, by forming traders associations which should control quality and adherence to terms of contracts on the part of their members, or are we going to promote privileges, prohibitions, protections, and groupings of the kind that inevitably result in high prices for consumers, and low incomes for producers ?

Are we going to try to balance our trade on a multilateral basis, or are we taking a narrower view of trying to balance trade with each country ? (As bankers, we should know better that we hardly can afford to keep our clearing transactions exactly in balance with each bank.)

Do we wish to see our banking system advance in an orderly manner, subject to mutual understanding through a Bankers Association, and subject to lawful and wise supervision by the Government, or do we wish to see banking anarchy whereby each banker can delay, debar, defy and even direct actions of the Central Bank and the Ministry of Finance ?

May I finally suggest, ladies and gentlemen, that these pertinent questions need to be constantly put by a man who, by Royal Proclamation, is thrust into the governorship of the Bank of Thailand, lest he fail to perform his duty manfully and conscientiously ? I therefore need no apology for these questions, and hope that they have by no means diminished your enjoyment of the excellent feast provided by our hosts.

Ladies and Gentlemen, I beg you to join me in raising your glass for the prosperity of the Thai Bankers Association and its members.

สุนทรพจน์

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำ ประจำปี ของสมาคมธนาคารไทย

14 กุมภาพันธ์ 2505

ท่านผู้เป็นประธาน ท่านสุภาพสตรี และสุภาพบุรุษผู้มีเกียรติ

นี่เป็นวาระที่สาม ที่ท่านประธานและกรรมการแห่งสมาคมธนาคารไทย ได้แสดงขันติธรรมและเมตตาจิตให้เกียรติแก่ผม มอบหมายให้พูดแทนบรรดาแขกในงานประจำปีของสมาคม

คำวันนี้ ผมใคร่จะชักนินายเรื่องดาวนพเคราะห์

เมื่อต้นเดือนนี้เอง พระอาทิตย์ พระจันทร์ พระอังคาร พระพุธ พระพฤหัสบดี พระศุกร์ พระเสาร์ และพระเอกพระรองอีกดวงสองดวง เกิดโคจรเข้าสู่ราศีเดียวกัน ปุโรหิตโหราจารย์ฤาษีชีปะขาวซีไพร่ใหญ่ น้อย คำนวณทราบเหตุไว้ล่วงหน้า ต่างชำระล้างร่างกายบริสุทธิ์ ร่ายพระเวทสาธยายมนต์บ่นภาวนามิให้เกิดภัยพิบัติขึ้นแก่ประชาชนในโลกเรา บ้างก็หอบน้ำเต้าหอบยามป็นปายขึ้นไปบนเขาหิมพานต์เพื่อให้พ้นภัย บ้างก็กล่าวทักทายนายกรัฐมนตรีในประเทศหนึ่งให้ระวังอันตรายจงหนัก บ้างก็โฆษณาเหตุร้ายให้ประชาชนเกรงกลัวเสียจนพระมหากษัตริย์อีกประเทศหนึ่งต้องรับสั่งให้จับกุมตัวไปจองจำได้ทุกขเวทนาเห็นทันตาก็มี ผลทั้งนี้ สรุปแล้วมีอะไร เท่าที่ผมรวบรวมข่าวมาได้ก็คือ ประเทศมหาอำนาจแห่งหนึ่งต้องระงับการส่งมนุษย์ขึ้นไปสู่อวกาศไว้ชั่วคราว ในระยะนั้นประเทศมหาอำนาจอีกแห่งหนึ่งจะต้องระงับหรือไม่ระงับไม่ปรากฏ ปรากฏแต่ว่าเจียบกริบไป ส่วนในประเทศมหาอำนาจอีกประเทศหนึ่งนั้น มีพระโกษาธิบดีใจเมตตาปราณีเห็นเป็นเทศกาลตรุษจีนอนุญาตให้นายธนาคารปิดธนาคารได้ เป็นที่นิยมชมชื่นในหมู่ชาวธนาคาร อยากให้ดาวนพเคราะห์โคจรมาบรรจบกันเช่นนี้

อีกบ่อยๆ คงจะดี

จะกล่าวถึงดาวนพเคราะห์กลุ่มหนึ่ง สมญาว่า พระราชา ลอยดับตุดเบ่ อยู่กลางหาว บางดวงก็สูง บางดวงก็ต่ำ ดาวพระราชา เหล่านี้พิสดารนัก อยู่ราศีไหนไม่ว่าราศีสูงหรือราศีต่ำ ต้องมีมนุษย์เคี้ยวเข็ญเทวดา อยู่สูงก็พรา อยู่ต่ำก็ต่ำ พระราชาบางดวง พระโกษาธิบดีท่านเอา พระภาชี ขึ้นขับเลย ลอยสูงขึ้นไป ประชากรราษฎรเข้าชีไพรเจริญพรท่านโกษาธิบดีไปตามๆ กัน ทั้งๆ ที่ พระภาชี ก็หาใช่อื่นไกลไม่ เป็นดาวบริวารในกลุ่ม พระรัฐบาล นั้นเอง พระราชา บางดวงในท้องฟ้าเมืองไทยที่ลอยสูงกว่าท้องฟ้าเมืองอื่นๆ ทั่วโลก แต่พอลอยต่ำลงมานิดหน่อย ฤาษีท่านบำเพ็ญตะบะเสกคาถาไล่จะให้ขึ้นสูง ให้ได้ ยังไม่ใคร่จะมีใครเจริญพร พระราชา บางดวงยุ่งยากสัมพันธ์กัน สามีญชน น้อยนักจะเข้าใจได้ เช่น พระราชาผัว พอลอยสูงขึ้นไป อาณาประชาราษฎร สวดยับ พระเศรษฐกรบดี บันดาลให้ต่ำลงมาน้อย ชาวตักกศิลาที่เป็นช่าง ทอเริ่มรำยมนต์จะแก้ไขด้วยใช้วิธีดึงเอา พระราชาด้าย ลงมาน้อย พอลงมา อารมณ์ช่างทอ เหล่าช่างปั่นด้ายสวดปาฏิโมกข์เลย ถ้าจะชักเอา พระราชาผัว ลงมาให้คู่ควรกับพระราชาด้าย บรรดาชาวเกษตรคงจะสวดบังสุกุลเลย ตกลง พระโกษาธิบดี พระเศรษฐกรบดี เห็นดาว

ยังมี พระราชา อีกหมู่หนึ่ง เรียกว่า พระราชาอาหาร ในระยะนี้เกิด อัศจรรย์ พระราชาอาหาร ลอยสูงขึ้นไปติดปกติ ท่านจะสังเกตเห็นหรือเปล่า ไม่ทราบ เฉพาะอย่างยิ่ง พระราชาเนื้อโค พระราชาเนื้อสุกร ถ้านักปราชญ์ ส่องกล้องดูให้ดีจะเห็นว่ามีความกำลังไล่ขับขึ้นไปเรื่อยๆ ดาวนี้นักดาราศาสตร์ แนใจว่า ไม่ใช่ ดาวผู้เลี้ยง และไม่ใช่ ดาวลูกเขียง สันนิษฐานว่า อยู่ในประเภท ดาวคนกลาง

ท่านผู้เป็นประธาน ที่ผมนำเรื่องดาราศาสตร์มาพูดในคำวันนี้ ขอ ประทานอภัย อย่าเพิ่งคิดว่า ผมพูดเพื่อเจื่อนอกเรื่อง ดาวประจำเมืองของไทย เฉพาะอย่างยิ่งของนายธนาคร คือ ดาวพระพัฒนา และ ดาวพระเสถียรภาพ

ถ้าปล่อยให้ พระราชา ลอยต๋อตุเป้ตามยถากรรม และปล่อยให้ดาวบางดวง
แทรกแซงตามอำเภอใจแล้ว คงจะชน ดาวพระเสถียรภาพ สะบั้น แล้ว ดาว
พระพัฒนา จะอยู่ได้อย่างไร

ฉะนั้น ขอเชิญสมณชีพราหมณ์อาณาประชาราษฎร์ทั้งหลาย พึงยึดมั่น
ในคาถา 2 ข้อ ซึ่ง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้โปรดให้ไว้ตั้งแต่ปี 2502 คือ
“ขอให้ท่านร่วมมือกับข้าพเจ้า ได้ช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ชาติบ้านเมือง
และทำความผาสุกให้แก่ประชาชนโดยเต็มสติปัญญาและความสามารถ”
(27 เมษายน) และ “ข้าพเจ้าจะต้องขอให้สมัยปฏิวัตินี้เป็นสมัยมือสะอาด”
(12 ตุลาคม)

ท่านผู้มีเกียรติที่รับเชิญมาเป็นแขกในวันนี้ ผมขอเชิญชวนให้ท่าน
ยกแก้วขึ้น เพื่อความเจริญรุ่งเรืองแห่งสมาคมธนาคารไทย.

ADDRESS

AT THE ANNUAL DINNER OF THE THAI BANKERS ASSOCIATION

14th February 1962

Mr. Chairman, Ladies & Gentlemen.

This is the third occasion that the Chairman and Committee of the Thai Bankers Association have expressed tolerance and sympathy by according me the honour of speaking on behalf of the guests at this annual gathering.

Tonight my subject concerns Heavenly Bodies :-

At the beginning of this month, the Sun, the Moon, Mars, Mercury, Jupiter, Venus, Saturn and several other stars, big and small, happened to come together in the same Zodiac. Learned astrologers, rishis, brahmins, high priests and low priests having correctly predicted this rare event, hastened to cleanse and purify themselves, and set themselves to prayers in various manners, all with a purpose of trying to protect the earth and its inhabitants from disaster. Some threw their rucksacks on their backs, carried their gourds and took to the Himalayas ; others sternly warned a certain prime minister against mortal peril ; still others were so serious and alarming in their warning that a certain monarch thought it necessary to throw them into jail, thus making their prediction come true for themselves. And the result? As far as I can see, a Great Power had to postpone sending a man into space, it cannot be ascertained whether another Great Power had postponed anything or not, but it surely kept silent ; and yet another Great Power, the *Grand Gosha* (Grand Vizier for Baht and Stang) thought it a good idea to set free the Bankers to celebrate the Chinese New Year. This liberating action was so much appreciated

by the Bankers that they clamoured for more frequent meetings of the planets.

Our telescope now turns to another constellation the members of which we shall call the "*Price-Stars*". These Stars suspend themselves at various celestial planes, some high and some low, all apparently in disorderly fashion. There is one striking thing to note about these *Price-Stars*, no matter where they are, however high or low, there are bound to be some humans who complain to the gods about them. They are always alleged to be too high or too low, never right. Some of these *Price-Stars* may have been driven up by the *Tax-Stars*, launched by the *Grand Gosha* himself. Then he is indeed "blessed" by the populace. Actually the *Tax-Stars* are no other, but satellites in the *Government Group*. Some *Price-Stars* appear to float higher in the sky of Thailand than anywhere else; and yet, when they appear to climb down a bit, powerful rishis set themselves to pray and try to drive them up, still practically nobody complains. Some of the *Price-Stars* are inter-connected in a complicated fashion, their mystery is beyond the comprehension of ordinary mortals. *Cloth-Price-Stars*, for instance, cannot go high without appropriate whimpering from the humans. No sooner did the *Grand Econ-Aff.* (Grand Vizier for Commercial Intercourse) tries to pull it down than the weaving brotherhood of Taksila starts its litany. Let the *Yarn-Price-Stars* come down a bit to please the weavers, then the spinners' carols come up loud and clear. Should any attempt be made to bring down the *Cotton-Price-Stars*, the growers' chorus will certainly oblige with the last funeral rites. In sum, the *Grand Gosha* and the *Grand Econ-Aff.* do see plenty of blue stars !

Another group of Stars are those of *Food-Prices*. A strange phenomenon seems to have come about. At present, some *Food-Price-Stars* have risen unusually high, especially the *Pork-Price-Stars* and the *Beef-Price-Stars*. I do not know whether you have noticed this. If wise men really look through their

telescopes, they will see that several Stars are persistently trying to drive these *Food-Price-Stars* up. These driving Stars, the astronomers are quite positive, belong neither to the constellation of the *Swineherd* nor of the *Butchers*, but one has a feeling that they are from the *Middleman-Constellation*.

Mr. Chairman, when I talk of Heavenly Bodies this evening, please do not think that I have really gone off the beat. The Stars which control the fate of Thailand, especially those of Bankers - our fairy godmothers, so to speak - are the *Development-Star* and the *Stability-Star*. If you let the *Price-Stars* cruise as they are doing now, and let other stars interfere as they please, they are bound to crash right into the *Stability-Star* - and what hope is there for the *Development-Star* ?

Therefore, let all high priests, brahmins and our good people hold firm to the two sayings of His Excellency the Prime Minister in 1959 :-

"I enjoin you all to co-operate with me in mustering all your ability and strength to help develop the country and bring about the general welfare of the people." (27 April)

"I must insist that this Revolutionary Era be an Era of Clean Hands". (12 October)

Honoured guests, will you join me in raising your glass to drink to the prosperity of the Thai Bankers Association.

สุนทรพจน์

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำ ประจำปี ของสมาคมธนาคารไทย

6 กุมภาพันธ์ 2506

ท่านผู้เป็นประธาน ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษผู้มีเกียรติ

คำวันนี้ ผมจะขอพูดถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจทั่วไปเล็กน้อย แล้วจึงจะเสนอข้อความบางประการเกี่ยวกับการธนาคาร

ในรอบปีที่แล้วมา เศรษฐกิจของประเทศไทยก็ยังก้าวหน้าอยู่พอสมควร ค่าแลกเปลี่ยนของเงินบาทเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ไทยสามารถสั่งซื้อสินค้าเข้ามามากขึ้น ส่วนมากที่เพิ่มขึ้นนั้น เป็นสินค้าประเภทที่ต้องซื้อเขามาลงทุน เช่น เครื่องจักร เครื่องทุนแรง เครื่องขนส่ง เป็นต้น ยอดสินค้าออกมีมูลค่าต่ำกว่าปี 2504 ดีบุก ดีขึ้นแทบจะไม่ต้องเป็นกังวล ข้าวต่ำลงเพราะจำนวนลดแม้ว่าราคาจะเพิ่ม ข้าวโพด แป้งมัน และไม้สักราคาดีขึ้นเล็กน้อย แต่จำนวนลดลง ทำให้มูลค่าลดมาก เราส่งปอออกไปเกือบ 2 เท่าของปีก่อน แต่ราคาตกมากจนกระทั่งมูลค่าต่ำลงบ้าง

ถึงตอนนี้ ควรจะตั้งปัญหาถามสัก 2 ข้อ

ปัญหาข้อ (1) เรื่องข้าวส่งออกนั้น จะมีนโยบายกันอย่างไรแน่ ทางมือชวาก็อยากจะส่งเสริมให้ส่งออกมากๆ ถึงกับยอมคืนพรีเอมิยมให้แก่อุปค้าบางรายที่ส่งข้าวไทยไป ทางมือชวาก็เกรงว่าข้าวในประเทศจะขาดแคลนเพราะสต็อกต่ำ ต้องห้ามลื้อไม่ให้ส่งข้าวออกเกินสมควร เครื่องยนต์เครื่องนี้เร่งเครื่องพร้อมกับห้ามลื้อ เปลืองน้ำมัน เปลืองเครื่องแยะ

**ปัญหาข้อ (2) สินค้าที่ส่งออกไปใครจะได้ดี เช่น ข้าวโพด แป้งมัน ปอ
ไม้สัก สาเหตุเป็นเพราะธรรมชาติ หรือโลกภายนอก หรือ
การกระทำของมนุษย์ปฏุชนเรานี่เอง อย่างไรกันแน่**

แม้ว่ามูลค่าขาออกจะต่ำกว่ามูลค่าขาเข้าก็ตาม เงินสำรองของชาติที่เป็นทองคำ และเงินตราต่างประเทศก็ยิ่งเพิ่มขึ้น คงเป็นยอดรวมประมาณ 500 ล้านเหรียญอเมริกัน เพราะมีสินค้าเป็นอันมาก เฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นประเภทลงทุน เราสั่งเข้ามาโดยไม่ต้องหรือยังไม่ต้องชำระเงิน

ปัญหาข้อ (3) จึงมีอยู่ว่า เราควรจะทำอะไรกับเงินสำรองนี้

ปัญหาข้อนี้ มีนักปราชญ์หลายท่านเสนอตอบ บ้างก็ว่าควรที่รัฐบาลจะนำมาพัฒนาเศรษฐกิจเสีย บ้างก็ว่ารัฐบาลยังพิมพ์ธนบัตรเพิ่มขึ้นได้ ควรพิมพ์ขึ้นบ้านเมืองจะได้เจริญเร็วๆ

ปัญหาข้อนี้ เผอิญอยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของผม จึงใคร่ถือโอกาสเรียนตอบไว้ ณ ที่นี้ด้วย คือ

(ก) การพิมพ์ธนบัตรเพิ่มขึ้นนั้น ทำได้ง่าย แต่การพัฒนาเศรษฐกิจนั้น ทำยาก เงินเป็นปัจจัยส่วนเดียวของการพัฒนา ถ้าธนบัตรออกใช้สูงเกินกว่ากำลังพัฒนานักจะเสียหายแก่แผนพัฒนานั้นเอง ด้วยเหตุเงินเฟ้อ

(ข) ทุกวันนี้นโยบายมีอยู่ว่า จะใช้ทุนสำรองนี้เป็นประโยชน์แก่ทั้งการพัฒนา การงบประมาณ และการค้า มิใช่จะมาเก็บใส่กรุไว้ให้ปูโลมเผ่างบประมาณแผ่นดินเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนปัจจุบันนี้ได้ ก็เพราะได้รับคำรับรองจากธนาคารแห่งประเทศไทยว่าจะมีเงินสำรองให้ภายในขอบเขตสมควร และการที่ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ สามารถขยายวงเงินสินเชื่อจากต่างประเทศได้นั้น ก็เพราะเรามีเงินสำรองมั่นคงเป็นเหตุหนึ่ง แม้จะมีสาเหตุที่สำคัญที่สุด นโยบายการชักจูงชาวต่างประเทศมาลงทุน ก็ได้พึ่งเงินสำรองนี้สนับสนุนเหมือนกัน

(ค) “รัฐบาลนี้ไม่ต้องการชักชวนให้ท่านรัดเข็มขัด แต่ขอชักชวนให้ท่านประหยัด.....โปรดจำไว้ว่า การประหยัดเป็นการสร้างอนาคต ไม่มีใคร

สามารถสร้างอนาคตได้โดยไม่รู้จักระยะหด.....”

เมื่อพิจารณาเพ่งเล็งต่อไปถึงอนาคตอันใกล้ สถานะการค้าของเราจะเป็นไปในทำนองใด ผมเห็นชอบด้วยกับคำกล่าวของท่านประธานเมื่อก็่ว่า ภาวะการค้าของเรายังไม่อยู่ในขั้นน่าวิตก และผมใคร่จะเรียนเสริมว่า วิธีที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจของเราและส่งเสริมให้ดีขึ้นนั้น อยู่ที่การผลิตเพิ่มขึ้นไม่เพียงแต่เท่านั้น สำคัญอยู่ที่ต้นทุนการผลิต จำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ต้นทุนการพัฒนา การผลิตเครื่องอุปโภคบริโภค และการส่งออกของเราต่ำพอที่จะแข่งขันกับเขาได้ ผู้ใดทำการที่จะทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าต่างๆ สูงขึ้นโดยเหตุอันมิชอบ ย่อมถือได้เสมือนผู้ที่ทำลายป่าไม้อันเป็นทรัพยากรของชาติ ท่านว่าเป็นศัตรูทำลาย ถ้าต้นทุนการพัฒนาก้าวหน้าควรจะเป็นก้าวละ 1 ล้านบาท แล้วต้องจ่ายก้าวละ 2 ล้านบาท ก็เท่ากับถ่วงความเจริญ พอที่จะก้าวทีละ 2 ก้าวกลับก้าวได้ก้าวเดียว

ปัญหาข้อ (4) กิจยานานอะไรเล่าที่จะทำให้ต้นทุนต่ำได้

คำตอบที่สำคัญท่านคงจะได้ยินแล้ว คือ

- (ก) เราต้องพยายามตัดคนกลาง และตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น
- (ข) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมิชอบ ต้องซื้อสมู่มาล้างมือ

หวนมากล่าวถึงกิจการธนาคาร ผมไม่จำเป็นจะต้องกล่าวให้ยืดยาวในที่นี้ เพราะในสุนทรพจน์ของท่านประธานก็ตี สาส์นของ ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการคลังก็ตี ได้กล่าวไว้ได้ความชัดแล้ว ผมใคร่สรุปและกล่าวเสริมดังนี้

(ก) กฎหมายการธนาคารพาณิชย์ฉบับใหม่ได้เริ่มใช้บังคับมาด้วยดี 1 โดยอาศัยความร่วมมือของธนาคารพาณิชย์ เฉพาะอย่างยิ่ง ผู้แทนสมาคม

1] มีเหตุการณสำคัญด้านการเงินที่พึงกล่าวถึงสองประการ คือ (1) ในปี 2505 ได้มีการออกพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ออกใช้แทน พ.ร.บ.ฉบับเดิม (พ.ศ. 2488) เป็น พ.ร.บ.ที่เป็นรากฐานของการธนาคารพาณิชย์ไทยในเวลาต่อมา ที่สำคัญคือ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยการมีเงินกองทุนให้สอดคล้องกับการขยายกิจการ และกำหนดบทบัญญัติมิให้ธนาคารพาณิชย์ให้กู้ยืมแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมากเกินไปเพื่อความมั่นคงในระบบธนาคาร และ (2) ประเทศไทยได้ประกาศค่าเสมอภาคของเงินบาทในอัตรา 1 บาทเท่ากับทองคำบริสุทธิ์ 0.0424245 กรัม หรือเทียบเท่า 20.80 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ ส.ร.อ.เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2506

ธนาคารไทย การประชุมหรือกันประจำเดือนก็เป็นไปอย่างมีประโยชน์ยิ่ง
แก่ทุกฝ่าย ทางด้านกลุ่มธนาคารต่างประเทศ ก็ได้เชิญเจ้าหน้าที่ธนาคาร
แห่งประเทศไทยเข้าร่วมประชุมหรือด้วยเป็นครั้งคราว และเมื่อมีข้อสงสัย
ต่างๆ ก็ได้ปรึกษาหารือทางปฏิบัติอย่างแจ่มแจ้งก่อนดำเนินการไป

(ข) สาขาของธนาคารพาณิชย์ในต่างจังหวัดหลายจังหวัด ได้ริเริ่ม
ด้วยความสนับสนุนของสำนักงานใหญ่และธนาคารแห่งประเทศไทย ทำ
ความตกลงกัน เพื่อจะให้ปฏิบัติตามกฎหมาย และร่วมมือกันแข่งขันกันโดย
ชอบธรรม ไม่เอาัดเอาเปรียบกันในทางมิชอบ ข้อนี้ผมขอถือโอกาสสรรเสริญ
และขอบพระคุณท่านที่มีส่วนรับผิดชอบในเรื่องนี้ทั้ง 11 จังหวัด คือ ตรัง
สงขลา อำเภอมืองสุราษฎร์ ภูเก็ต ยะลา อุบล อำเภอมืองชุมพร สุรินทร์
สุโขทัย นราธิวาส และปัตตานี และใคร่ขอวิงวอนให้ท่านทั้งหลายในเขตอื่นๆ ได้
หาวิธีตกลงกันได้ ให้เป็นที่แพร่หลายทั่วประเทศจะเป็นคุณประโยชน์ยิ่งนัก

ผมมีข้อความที่สมควรจะเรียนเสนอไว้ ณ ที่นี้ 3 ข้อ คือ

(1) วงการธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยนี้มีเครดิตดี มีผู้เชื่อถือนำ
เงินมาฝากถึงร่วม 8 พันล้านบาท แต่ละสถาบันควรจะดำเนินการให้เป็น
ไปด้วยเกียรติอันดีงามแข่งขันกันในทางที่ชอบ ช่วยกันสร้างตลาดเงินให้มั่นคง
สถาพร อันตลาดเงินนั้นก็สำคัญอยู่ที่เอกสารที่จะซื้อขายกัน และความเชื่อถือ
ของลูกค้าแต่ละคน ผมยังสังเกตดูจากรายงานของสำนักหักบัญชี ก็เป็นจริง
อย่างที่ท่านประธานสมาคมกล่าว คือจำนวนเช็คที่กระดอนกลับนั้นน้อยลง
แต่ยังลดลงไม่ถึงขีดที่เราจะพึงพอใจ อีกประการหนึ่งถ้าจะนำเอาตารางผลกำไร
ธนาคารที่มีลูกค้าที่มีเช็คกระดอนกลับมาอุปมาเหมือนกับตารางผลการแข่งขัน
ฟุตบอล จะเห็นว่ามีบางธนาคารที่น่าสรรเสริญแสดงความยินดีด้วย คือไม่ยอม
เป็นแชมป์ยืน สถานการณ์ดีขึ้น เลื่อนจากตำแหน่งต้นๆ ลงไปถึงตำแหน่งที่
กลางๆ และท้ายๆ ตาราง แต่ก็มีบางธนาคารที่หวังตำแหน่งแชมป์ยืน (คือเช็ค
ของลูกค้ากระดอนมากที่สุด) ผมใคร่ขอวิงวอนให้ดำเนินการสละตำแหน่ง
แชมป์ยืนให้ผู้อื่นครองเถิด ความเชื่อมั่นในธนาคารของท่านจะดีมากยิ่งขึ้น

(2) การที่ธนาคารพาณิชย์จะพยายามช่วยสนับสนุนการผลิตด้านอุตสาหกรรมและเกษตรให้มากขึ้นกว่าแต่ก่อนนั้น ผมอนุโมทนาด้วย เพราะการผลิตดังที่ได้กล่าวแล้วน่าจะส่งเสริม แต่ขอได้โปรดฟังระลึกลูกอยู่ข้อหนึ่งคือ “รับฝากเงินเป็นระยะเวลาสั้นจะไปผูกพันให้กู้เป็นระยะยาวเกินไปนักมิได้” เป็นอันตราย

(3) ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กระทำการอนุเคราะห์ทางการเงินรับช่วงซื้อลดตัวเงินเพื่อส่งเสริมการส่งออก และเพื่อตรึงอัตราดอกเบี้ยและต้นทุนให้ต่ำตามนโยบายรัฐบาลนั้น เท่าที่ได้ปฏิบัติมาแล้ว 3-4 ปี ก็นับว่าได้ผลพอเป็นที่พอใจ สำหรับการปฏิบัติขั้นต้น ท่านประธานสมาคมฯ ได้ปรารถนาใคร่จะให้ธนาคารขยายกิจการต่อไปอีก ขอเรียนให้ทราบว่ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีความดำริที่จะขยายกิจการนี้อยู่แล้วเป็นหลักการ คาดว่าในไม่ช้า สักดาห์ข้างหน้าจะสามารถแถลงรายละเอียด และเริ่มทำการขั้นต่อไปได้ คือ ธนาคารจะเปิดรับช่วงซื้อลดตัวสัญญาใช้เงินอันเกิดจากการซื้อวัสดุดิบของกิจการอุตสาหกรรม ทั้งที่ซื้อภายในประเทศและต่างประเทศ หวังว่าคงจะเป็นประโยชน์ทำให้ต้นทุนการผลิตและการส่งออกต่ำลงยิ่งกว่าปัจจุบัน ข้อสำคัญอยู่ที่หลักเกณฑ์ ท่านคงจะเห็นด้วยว่า หลักเกณฑ์สำคัญคือ (ก) จะต้องเป็นการซื้อขายวัสดุดิบโดยแท้จริง (ข) กิจการอุตสาหกรรมนั้นจะต้องเป็นประเภทที่ขายได้คล่องพอสมควร มิฉะนั้นย่อมผิดหลักการธนาคาร คือ เงินกู้ที่เราอนุเคราะห์นั้น จะต้องมิหวังชำระคืน

ก่อนจบ ผมต้องขอภัยที่พูดยืดเยื้อวิสัยปกติของตนเอง และคงจะผิดหวังท่านที่เคารพบางท่านที่ผมมิได้ศึกษาดาราศาสตร์มาสำหรับคำวันนี้ ฉะนั้น จึงได้แต่ขอตั้งจิตขอพรให้สมาคมธนาคารไทย พร้อมด้วยท่านกรรมการและสมาชิกทุกท่าน จงมั่นอยู่ในสุจริตธรรม และจงเจริญด้วยความสุข ลมายุศ และสรรเสริญตลอดไป.

ADDRESS

AT THE ANNUAL DINNER OF THE THAI BANKERS ASSOCIATION

6th February 1963

Mr. President. Ladies & Gentlemen.

To-night, I would like to say a few words about the economic situation in general and then proceed to air my views on certain aspects of banking.

Throughout the past year, the economy of Thailand can be said to have made fair progress accompanied by a slight improvement in the exchange rate for the Baht. Thailand was able to increase her imports, particularly of capital goods such as machinery, labour-saving equipment and transport equipment. The total value of exports was lower than in 1961. Our tin exports had increased to such a degree as to leave little to worry about. However, even with better prices prevailing, the export income from rice had fallen somewhat on account of the smaller volume. The export of maize, tapioca and teak had also declined both in volume and value even though their prices had improved slightly. On the other hand, kenaf exports were twice as much as in the previous year, but considerable decline in their price had reduced exchange earnings from this source.

At this point two questions present themselves :

Question No. 1 : *What actually is the policy for rice exports ?*

On the one hand, active encouragement has been given to increase exports even to the extent of giving rebates on rice premium to some importers of Thai rice. On the other hand, fears of shortage of domestic rice supplies led the government to apply the brake pedal to prevent excessive exports. This process of simultaneous

accelerating and braking spells wastage of fuel and ruin of the engine.

Question No. 2 : *What are the causes of the weakness of our maize, tapioca, kenaf and teak exports in the world markets ? Can it be attributed to natural phenomena ? or external causes ? or simply on human foible ?*

Even though the value of exports was exceeded by the value of imports, the nation's reserves in the form of gold and foreign currencies rose to nearly U.S. \$ 500 million. This was mainly due to the fact that a substantial part of the goods imported, particularly capital goods, was brought in on a non-payment or deferred payment basis.

Question No. 3 is then : "What should we do with these reserves ?

Many wise men have tried to answer this question. Some have said that these reserves should be used by the Government for economic development. Others opine that since the Government is in a position to issue more currency notes, it should do so in order to speed ourselves up towards Utopia.

Now since this problem happens to fall within the scope of my duties and responsibility, may I take this opportunity to offer you my answers ?

- (a) Issuing more notes is easy, developing an economy is no child play. Money is merely one of the factors in economic development. If the note issue is expanded far ahead of the productive capacity the development plan itself will suffer because of inflation.
- (b) The present policy is to utilize our international reserves for development, budgetary and trade purposes. They are not being hoarded as a sacred treasure. The Government budget could not have expanded to its present level without assurance from the Bank of Thailand that, within

reason, funds would be forthcoming. Again one of the factors, if not the most important, which enable commercial banks to increase their credit lines abroad is our strong reserve position. Similarly, our policy of promoting foreign investments has built-in support from the reserves.

- (c) “This Government does not want you to tighten your belts but urges you to economise.....Please remember that it is only by thrift that you can build your future. No one can build his future unless he knows how to economise.....”

What are our trade prospects in the near future?

This question has already been answered by the President of the Thai Bankers Association. I share his confidence that the situation is not alarming. What I would add is that to solve our economic problems we must increase production-in deed we must produce more at lower cost. Cost of development, cost of living, cost of exports must all be kept low. Whoever unscrupulously causes a rise in costs is no different from a person who destroys our forests, the nation’s resources. Saboteur is his name, according to well-known slogans. If the cost of one step in our economic development is by normal standard 1 million baht, and if we are charged 2 million baht, then it is subversion. Instead of two steps, only one can be taken.

Question No. 4 : *How to reduce costs?*

The answer, you surely must have heard from better authorities than myself:

- (a) Cut out unnecessary middlemen and expenses;
- (b) Detergents on dirty hands.

Let us now turn to banking. Much has already been covered in the

address of the President of the Thai Bankers Association and in the message of the Minister of Finance, I shall not dwell too long on it. I offer two points as summary:

(a) The Commercial Banking Act has had so far a smooth sailing, thanks to the co-operation of the commercial banks, especially the representatives of the Thai Bankers Association. The monthly consultative meetings have been greatly beneficial to all parties concerned. The Foreign Bankers Group has also periodically invited officials of the Bank of Thailand to participate in their discussions. Points of doubt have been reviewed and clarified before they are put into practice.

(b) With the encouragement of their head offices and the Bank of Thailand, bank branches in several provinces have taken the initiative of making agreements to conform with the law and fair banking practice. This action deserves high praise and I take this opportunity of thanking those responsible for bringing about such agreements in the following eleven provinces, namely, Trang, Songkla, Ampur Muang Surat, Puket, Yala, Ubol, Ampur Muang Chumporn, Surind, Sukhothai, Narativas and Pattani. It is my fervent wish that this good example will soon be followed in other provinces throughout the land.

I hope you will bear with three more observations :

(1) Commercial banks in Thailand now enjoy a high credit standing. The total volume of deposits at present has almost reached 8,000 million baht. Each one should vie with the others on point of soundness, honour and fairness, and furthermore, each should strive to bring about a stable money market. In a money market, we must expect good papers and creditworthy customers. The report of the Clearing House confirmed what the President has just said. That is, the number of “bouncing”

cheques has indeed decreased. It has not yet however, reached the level that we could call satisfactory. In the "league" table arranged in descending order of cheque-bouncing frequency, some banks ought to be congratulated because they have managed to escape from the top ranks. Others, however, so far hold fast to leading positions. To these "Champions" I pray that they take measures speedily to submerge, for the sake of confidence in their banks.

(2) The intention that commercial banks should give more credit facilities to industrial and agricultural production, has my support. However, there is one thing to remember - one should not indulge in lending long while borrowing short. It is dangerous.

(3) The rediscounting facilities provided by the Bank of Thailand during the past three or four years for exports has produced satisfactory results in promoting exports and keeping cost and interest sufficiently low. The President has expressed the wish that the Bank ought to do more. In actual fact, this matter has been our preoccupation for some time. I expect that within the next few weeks we shall be able to produce the details of a new facility covering bills on industrial raw materials, both imported and local. This measure, I hope, will help to lower the cost of production and exports. I hope you will agree with me that the main criteria should be : *(a) that there is a real transaction of raw materials. (b) that the industry eligible for financing should be viable.* You will no doubt recognise all this as a good banking principle. *"Loans must be given a good chance of being repaid."*

สุนทรพจน์

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำ ประจำปี ของสมาคมธนาคารไทย

20 กุมภาพันธ์ 2507¹⁾

คุณประธานในงานนี้
ผมภูมิใจคิดค่าเป็นทำนอง

วาสนาได้ “ว่ากร” มานานซ้ำ
คะเนนับจับตาคงมาพันปี
ด้วยเมตตาสมาคมธนาคาร
พบสุขชนต้องใจมีไมตรี
ท่านเชิญมาว่าจะให้ปราศัยท่าน
ทำงานดีเชิญเพราะเกินเมื่อใด

คำวันนี้มีใจใคร่ประหวัด
ที่ประธานกรรมการท่านเป็นมา
ท่านมีคุณหนุนน่านฐานนายก ฯ
ร่างกฎหมายธนาคารมานานปี
ขอตั้งจิตอธิษฐานให้ท่านสงบ
ขอพระคุณบุญนำล้ำพิมล

สิ้นสฤษดิ์สิทธิ์ล้ำผู้นำรัฐ
ฯพล ฯ ถนอมจอมพิชิตกิตติขจร
ท่านเลื่องชื่อลือเลิศเทอดสุจริต
มอบแต่ไทยไพร่ฟ้าประชาชี
ผมคำนึงถึงพวกเราเหล่าแบ็งแก้อ

มวลสตรีศรีบุรุษเกียรติผุดผ่อง
ด้วยใจปองจรรุสพจน์ประพันธ์

สี่ปีกว่าปริดีเปรมเกษมสันต์
รับเชิญมาเอราวณกันทุกปี
เลี้ยงอาหารหรรษาสง่าศรี
ฟังดนตรีเพลิดเพลินเจริญใจ
ก็เอางานตั้งจิตตามนิสสัย
อย่าเกรงใจริงจิตระอิตรระอา

ถึงจอมพลธนะรัชต์นาถา
หลายธนาคารใหญ่มีไมตรี
ได้ป้องปกเสริมสร้างวางวิถึ
กฎหมายดีก็เพราะท่านบันดาล
ในล้มปรายิกภพสพทุกศ
สุขเกษมเปรมกมลวันนร

ผู้เจนจัดยอดทหารชาญสมร
เป็นบวรอัคมหาเสนาบดี
ท่านประดิษฐ์ด้วยค่านำศักดิ์ศรี
“จงทำดี จงทำดี ดีจงทำ”
ควรเสนาสนองตอบให้ชอบฉ้า

1) ธันวาคม 2506 จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรีต่อจากจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งถึงแก่อสัญกรรม
รัฐบาลชุดใหม่มีคำขวัญว่า “จงทำดี จงทำดี ดีจงทำดี”

“จะทำดี จะทำดี” นี่เป็นธรรม
ทำอะไรจะให้ดีมีปัญญา
จะขอนำธรรมปฏิบัติเป็นปัจจัย

“จงทำดี จงทำดี จงทำดี”

ลูกค้าตีรับไว้ฉบับล้น
เช็คของใครไม่มีเงินเกินกำหนด
เมื่อเดือนข้างทำอีกต้องหลีกไกล
ธนาคารงานจะดีที่ใครติด
ชมชื่นชอบระบอบไทยใครใครชม
ผมยินดีจะแกลงแจ้งข้อไข
บางธนาคารท่านแก้ไขได้สำคัญ
มีเติมพันธันอาสาจะพาเลี้ยง
ปีนี้ใครจะให้เลี้ยงยังเลี้ยงทาย

“จงทำดี ทำจงดี้ ดี้จงทำ”

แบ็งก็อื่นชั่วชั่วไปมิโยตี
พระห้ามปดงดฆ่าเป็นอาบัติ
“คนอื่นปดเราปดได้ไม่เวรกรรม”
เช่นดอกเบียเสียแพงบางแบ็งก็โจษ
เกินกำหนดกฎเกณฑ์พิเรนทร์มนุษย์
แท้ที่จริงก็มีไม่ก็แบ็งก็
ธนาคารชาติเคยตรวจแล้วสวดเอา
ถึงเขาผิดจิตเราน่าจะกล้าแข็ง
ถึงเสียหายรายได้น้อยไปบ้าง

“จงทำดี ดี้จงทำ ทำจงดี้”

คิดให้ลึกตริกให้ชัดเป็นลัจจา
กับของผู้ถือหุ้นทุนสำรวจ
ต้องปกปักรักษาอย่าพลิกแพลง

ซึ่งจะนำพัฒนามาสู่ไทย
วิชันนาเล่าแจ้งแกลงไข
อำนาจชัยธนาครงานสำคัญ

เพื่อเป็นศรีแนวแน่ไม่แปรผัน
ลูกค้าชั่วก็ดกกันกันออกไป
ต้องสอบถามตามกฎหมายสงสัย
ต้องแก้ไขปิดบัญชีมีแต่ลม
เช็คคักดีสิทธิ์เงินฝากก็มากถม
จะนิยมฝากเงินเจริญศรีวัน
ว่าผมได้สังเกตเห็นเหตุผัน
สำเร็จพลันเคลียร์ตั้งปีกปลาย
ไม่หลีกเลี้ยงโต๊ะเงินให้ด้วยใจหมาย
อย่าแหงนหน้ายทวงเลี้ยงได้ใครทำดี

ให้เลิศล้ำคุณลักษณะเป็นสักขี
เพราะไม่มีเงื่อนไขในศีลธรรม
มิได้ตรัสยกเว้นเป็นข้อขำ
ผมแนใจมิใช่คำของพระพุทธ
ด้วยเอาใจดแย่งเงินฝากอุดหนุน
ช่างแสนสุดโลโกโหมหันเมา
ที่ให้แพงยอมเสียดอกเพื่อหลอกเขา
แต่นี้เล่าจะปรับโทษโปรดอย่าพราง
ไม่เกรงแรงวิถีมืดคิดเอาอย่าง
อย่าระคายธรรมแนแพ้ธรรมมา

คิดถ้วนถึเงินทองของใครหนา
ของประชากรราษฎร์มากผู้ฝากแบ็งก็
มิใช่ของผู้จัดการแม้งานแข็ง
ความแข็งแรงมั่นคงเป็นธงไชย

กุม่าสิ้นอย่าร้อนให้กู่ยาว
เงินของเขาเราดลุมดลุมเกลี้ยงไป
นายธนาคารมีภารักิจับผิดชอบ
กับทั้งช่วยรัฐพัฒนาอย่าละเลย
ปฏิบัติครัดเคร่งเกรงกฎหมาย
ใครเพลงพลิกกริกรั้นไม่เป็นการ

“จงทำดี ทำจดี ดีจึงทำ”

นโยบายหมายแท้แน้งำนง
ชลประทานการเกษตรวิเศษสุด
งานถนนขนส่งทั้งพลังงาน
ประมงลึกศึกษาคมนาคม
ขอเบิกมาธนาคารชาติยามขาดแคลน
สามปีก่อนผ่อนได้ไม่ช่วยรัฐ
ช่วยธนาคารพาณิชย์คิดระดม
ตั้งแต่นี้มีปัญหามาซ้ำสอง
ไหนจะห่วงการค้ำมหาชน
ผมขอไซวันนโยบายที่หมายมุ่ง
คงชวนชวยชยายกิจพนิชย์มาตร

“อย่าทำชั่ว ชั่วอย่าทำ ทำอย่าชั่ว”

จะจำเริญเดินหน้าประชาไทย
มีปัญหาค้าขายอยู่หลายข้อ
อันมนุษย์สุจริตคิดไว้ชื้อ
จะแก้ไหนแก้ได้ไม่ข้องขัด
ก็ค้าตงลงกระเบาอย่าเอาใคร
อันสินค้าขาออกควรบอกย้ำ
ราคาตกกลางคงคูกคาม

ต้องสืบสาวลูกค้าฐานะไหน
นั่นมิใช่แบ่งกิงแท้จริงเลย
ยังระบอบเงินเสถียรตั้งเพียรเฉลย
ทั้งช่วยเซยทำกำไรให้ธนาคาร
“ไม่หนีหน้ายสำเร็จงามทั้งสามสถาน
ควรวางสารขอลาออกบอกรตรงตรง

รัฐท่านนำพัฒนาการงานประสงค์
ท่านจะจงจ่ายเงินหลกมากโครงการ
ทั้งงานอุตสาหกรรมล้ำไพศาล
กับสาธารณสุขทุกเขตแดน
ท่านปรารมภ์ใช้เงินเกินหมื่นแสน
ผมก็แปลนสนองตอบชอบนิยม
แบ่งกัชาติจัดเงินกู่ดูให้สม
ช่วยสร้างสมปัจเจกเอกชน
ไหนจะต้องช่วยรัฐพัฒนาะผล
ทั้งกังวลรักษาค่าเงินบาท
จะบำรุงการค้าไทยมิให้ขาด
ทั้งงานราษฎร์งานหลวงอย่าห่วงใย

ไทยรอดตัวพันทุกข์เป็นสุขไส
ต้องอาศัยนายธนาคารหาญร่วมมือ
อย่าย่อท้อแก่ไขมิได้หรือ
ใช้ความซื่อสัจธรรมประจำใจ
เช่นจะตัดต้นทุนอุดหนุนใหญ่
ทุนจะได้ต่ำลดให้ดังงาม
เป็นเงื่อนงำปัญหาใหม่ของไทยสยาม
ต้องพยายามผลิตได้มิให้แพง

วิศิษฐานาจาชาวุฒิท่านนายก ฯ
ขยายความตามขอบระบอบแบ็งก์
ยังจนใจไม่รู้ที่อยู่หนึ่งข้อ
ท่านปรารมภ์ผมก็เห็นเด่นประเทือง
ตัวอย่างเช่นเป็นรัฐมนตรี
อย่าข้องเกี่ยวเที่ยวร่ำทำเป็นกรรมกร
ผมสงสัยไม่แจ้งจิตกิจการค่า
กิจธนาคารท่านผู้ใหญ่จะไม่เกี่ยว

จบสุนทรกลอนสุภาพเพียงคาบนี้
แม้เป็นเรื่องเคื่องขัดอ้อธา

ในนามของท่านผู้
ได้เสฟได้ตี้มเพลิน
ผมขอกล่าวคำสรรเสริญ
ขอขอบคุณนิกน้อม

ขอศรีไตรรัตน์เจ้า
เหล่าสมาชิกธนาคาร
จงประสบสุขขสานต์
บุญยิ่งบุญนำอ้า

เชิญสตรีบุรุษผู้
เชิญท่านร่วมปณิธาน
เชิญตี้มเพื่อเหล่าธนาคาร
เชิญตี้มอวยพรแล้ว

หวังไม่ตกบกพร่องต้องแสดง
แม้้นคำแรงคงไม่ร้ายระคายเคือง
จอมพล ถ. ท่านแถลงแจ้งเป็นเรื่อง
ว่าใครฟ้องเป็นผู้ใหญ่ในราชการ
ไม่ควรมีการค่ามาสมาน
สมาจารข้อนี้ดีจริงเจียว
หมายความว่ากิจใดบ้างยังเฉลี่ย
หรือจะเหนียวรั้งไว้ไม่นับค่า¹

เหลือแต่โคลงแทนสัพพีและยะธา
โปรดเมตตาด้วยประสงค์ “จงทำดี”

รับเชิญ
เปล็ดพร้อม
คุณบรรเจิด คณะนา
จิตด้วยไมตรี

บันดาล
ท้วนหน้า
อิสระ ภาพเสย
จูงได้ทำดี

มาฐาน แขนกนอ
จิตแผ้ว
เจริญยิ่ง ยิ่งแฮ
จูงได้ทำดี

1) ดร.ปวย เขียนเล่าไว้ในบทความ “เหลียวหลัง แลหน้า” ว่า “ครั้งหนึ่งรัฐบาลของจอมพลถนอม ประกาศออกมาห้ามมิให้รัฐมนตรีทั้งหลายประกอบการค้าหรือเป็นประธานกรรมการ กรรมกรในธุรกิจต่าง ๆ ในการแสดงสุนทรพจน์ประจำปีที่สมาคมธนาคารไทย ผมจึงถูกเป็นคำกลอนยกย่องจอมพลถนอมว่า ท่านทำดี แต่ยังมีรัฐมนตรีหลายท่านเป็นประธานหรือกรรมการธนาคารพาณิชย์อยู่ หรือว่าธนาคารพาณิชย์ไม่ใช้การค้า ในสองสามวันต่อมา จอมพลถนอมก็ลาออกจากประธานกรรมการธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่ปรากฏว่ารัฐมนตรีอื่นใดลาออกตามท่าน”

ADDRESS

AT THE ANNUAL DINNER OF THE THAI BANKERS ASSOCIATION

20th February 1964

Mr. Chairman, Ladies and Gentlemen.

My talk tonight will be in verse in the hope that it may contribute somewhat to the general enjoyment of the occasion, (and soften the self-righteous tone of the substance).

For the past four or five years, every February has been an important month, because we are invited to the Erawan to enjoy the hospitality of the Thai Bankers Association, to taste good food, and to enjoy music in good company. For my part, having been invited to address the meeting, I always endeavour to discharge this duty with pleasure. The association, of course, will feel free to break this monopoly and monotony any time it pleases.

Tonight I would like to spend a few minutes remembering Field Marshal Sarit Thanarat. First, in his capacity of Chairman of several important banks, and secondly, in his capacity of Prime Minister. As head of the Government, His Excellency had nursed and led our present Commercial Banking Law successfully through its various stages. The merits of the present law are due in no small measure to his sympathy and efforts. R.I.P.

Field Marshal Thanom Kittikachorn our present Prime Minister, as you all know, is famous for his honesty and integrity. His slogan, as presented to the people of Thailand at the very beginning of his premiership, need it be recalled, is “**Do good, Do good, Do good.**”

I believe we bankers should do no less than respond to the urging of the Prime Minister. **Good will only come out of good.** The question is how to apply the precept of goodness to bankers. This needs a little more elaboration which I hope to be able to do in the course of this evening.

A good banker, for his own protection and for the protection of the banking system, should distinguish between good and bad customers. He should welcome the former and shun the latter. A customer with frequent bouncing cheques should be seen by his banker, and if he persists in his misbehaviour, his account should be closed. A good cheque system will bring a better reputation to our banking circle, and eventually will lead to more deposits for all concerned. In this connection I have noticed much progress in the clearing of cheques this past year. I must confess that I recently lost a bet to a bank, because this bank had succeeded in solving this problem of bounced cheques. The result is that the Bank of Thailand has the pleasure of welcoming the officials of this bank to a Chinese dinner. The offer still stands this year. Who will claim the next prize of a Chinese dinner?

To do good should not depend on other people doing good. Morality has no conditions. For instance, in the Ten Commandments there is no escape clause. “Thou shalt not kill” is not qualified by, “if other people do not.” When Field Marshal Thanom said he was against corruption, he did not mean that you can be corrupt, if other are. Certain banks, I hear, use the pretext of rumours about other banks paying interest higher than the legal limits to indulge in a dog fight for deposits. This excuse is invalid in law or morality. So far, the Bank of Thailand has confined itself to mere warning. From now on we intend strictly to enforce the Law and invoke statutory punishment.

To do good, one must ask the question to whom does the money in

the bank properly belong. The correct answer, you will agree with me, is that *it does not belong to the manager, however efficient he may be : it belongs to the depositors in general and to the shareholders.* It is the duty of bankers to protect public interest and therefore soundness and stability ought to be the over-riding principle of banking. Lending long while borrowing short is dangerous. The credit-worthiness of customers should be ascertained. In short, squandering other people's money is contrary to true banking.

A good banker has three main responsibilities, namely, to contribute to the stability of the banking system, to help national development, and lastly to make profit for his own bank. *These three goals can be achieved through strict conformity to law and regulations.* Those who are incapable of following the straight road should be urged to bow out.

To do good means also to facilitate the Government's development works which are in the public interest. The present Government is determined to spend considerable sums of money to finance various investment projects such as irrigation, agriculture, industry, highways, transportation, telecommunication, electricity, public health, education, etc. The Bank of Thailand plans to give the Government every possible assistance compatible with the principle of monetary stability. During the last three or four years the Ministry of Finance has been successful in avoiding using the facilities of the Central Bank, and thus we have been able to divert our resources to promote development in the private sector, with the help of, and through, commercial banks. From now on the problem will be more complicated. Resources will have to be mobilized to serve both the public and private sectors, while always maintaining the stability of our monetary system. I can assure this gathering that the Bank of Thailand will endeavour to shoulder its responsibility with equanimity. We shall assist the Government and at the same time we shall continue to

provide for the private sector through commercial banks. There are ways and means, *provided everybody will do good.*

There are several problems which we can anticipate during the course of the next few years, but we must all take heart. Goodness will always help solve problems. As an example, at the moment the cost of our export goods should be reduced as much as possible in order to develop our markets overseas; *no money should find its way into the wrong pocket.* This will be in accordance with the Prime Minister's slogan "**Do good.**"

There is, however, another question that I have not been able to answer. According to the Field Marshal's expressed wish, no minister or high official should get involved in trading activities. This is indeed a most praiseworthy principle. The question is, "*Is banking a trading activity?*"

In conclusion, on behalf of all the guests present, I wish to congratulate the Chairman and members of the Thai Bankers Association for having given us a very pleasant evening.

Ladies and gentlemen, please join me in raising your glass and drinking to the prosperity of the Thai Bankers Association and its members.

สุนทรพจน์ของดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ในการเลี้ยงอาหารค่ำประจำปีของสมาคมธนาคารไทย

10 กุมภาพันธ์ 2508¹⁾

ท่านผู้เป็นประธาน ท่านสุภาพสตรี และสุภาพบุรุษ ผู้มีเกียรติ

คำวันนี้เป็นโอกาสอันน่ายินดีเป็นพิเศษ เพราะในงานประจำปีของสมาคมธนาคารไทยที่มีมา ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่ผมได้รับเกียรติมาร่วมด้วยในฐานะคณบดีเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เศรษฐกิจจะรุ่งเรืองได้ต้องอาศัยความก้าวหน้าทั้งในด้านวิชาการและในด้านปฏิบัติผสมกัน บรรดาคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยจะต้องใช้อุตสาหกรรมวิริยะร่วมกับสติปัญญาในการฝึกสอนอบรมและวิจัย บรรดานายธนาคารจะต้องใช้ความรู้และเชี่ยวชาญทางปฏิบัติมาช่วยวางเป็นแนวให้วิชาการใช้เป็นประโยชน์ได้ นอกจากนี้ ยังมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอีกด้านหนึ่ง คือคณะเศรษฐศาสตร์จะผลิตสติปัญญาและผู้มีวิชาการให้วงการธนาคารใช้ วงการธนาคารเล่าก็คงหวังได้ว่า จะสนับสนุนด้วยกำลังทรัพย์และกำลังอย่างอื่นให้คณะเศรษฐศาสตร์สามารถก้าวหน้าเป็นพื้นฐานแห่งความเจริญต่อไป

ท่านผู้เป็นประธาน ไหนๆ คณบดีเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็ได้โอกาสมาพูดในที่ชุมนุมนี้แล้ว ผมใคร่จะนำเอาผลของการวิจัยเรื่องปัญหาการธนาคาร มาเสนอในที่นี้สัก 1 หรือ 2 ข้อ เมื่อไม่นานมานี้ กรมตำรวจได้กำชับตำรวจชั้นผู้ใหญ่ผู้น้อย ให้คอยตรวจตราดูว่า จะมีใครทำธนาคารในที่เปิดเผย

1) ขณะนั้น ดร.ป๋วย เป็นทั้งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นายอุเทน เตชะไพบูลย์ เป็นประธานสมาคมธนาคารไทยต่อจากนายบรรเจิด ชลวิจารณ์ ในช่วงปี 2508-2511

หรือสาธารณะหรือไม่ เฉพาะอย่างยิ่งในไนท์คลับ และกำชับให้เคร่งครัด
ปราบปรามมิให้ใครละเมิดศีลธรรมอันดีของประชาชน คณะบดีเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เกิดความสนใจ จึงได้เริ่มวิจัยดูว่า ธนาकारพาณิชย์
กับไนท์คลับนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า **ธนาकार
ไม่ใช่ไนท์คลับ และไม่ควรถ้าดำเนินการทำนองเดียวกันกับไนท์คลับ**

มีอรรถาธิบายโดยย่อ ดังนี้ .-

- 1) ไนต์คลับเป็นสถานที่ ซึ่งผู้แสดงมักแสดงวิธีการเปลื้องสิ่งของ
บางอย่างจากตัวของตัวเอง ทำให้ผู้ชมตื่นตื้นใจควาบความ การ
ปลดเปลื้องนั้น ถ้าเจ้าหน้าที่ธนาकारคิดจะทำ ก็มักทำได้แต่เปลื้อง
เงินทองของผู้อื่น และผู้ที่ถูกเปลื้องนั้นอาจจะรู้สึกตื่นตื้น แต่ไม่สนุก
- 2) ไนต์คลับจะตั้งอยู่ได้และดำเนินการอยู่ได้ ก็ต้องอาศัยอิทธิพล
ของผู้ทรงยศค้ำครอง สำหรับกิจการธนาकार ยศอย่างเดียวไม่พอ
ต้องการเกียรติมากกว่า และในบางกรณี ยศกับเกียรติอาจจะไม่ไป
ด้วยกัน
- 3) ไนต์คลับที่ได้รับความค้ำครอง กับธนาकारที่ได้รับความค้ำครอง
ลักษณะเกือบจะใกล้เคียงกัน คือ เจ้าพนักงานที่ต้องทำหน้าที่
ควบคุมตามกฎหมาย ให้ดำเนินการในทำนองคลองธรรม จะไม่
สามารถปฏิบัติงานด้วยดีได้ เพราะบังเกิดความหวาดเสียวสยง
ในดวงใจของทั้งพลตำรวจและผู้ว่าการธนาकारชาติ

จากการวิจัยเรื่องธนาकारกับไนท์คลับ คณะบดีเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ได้เริ่มดำเนินการวิจัยโดยสดๆ ร้อนๆ อีกประเด็นหนึ่ง คือ
“กรรมการธนาकारแตกต่างกับเลขานุการรัฐมนตรีอย่างไร” ข้อที่น่าสนใจ
เกี่ยวกับประเด็นนี้คือ เลขานุการรัฐมนตรี ท่านก็ทราบแล้ว เป็นตำแหน่งการเมือง
ถ้ารัฐมนตรีออกหรือถึงอสังัญกรรม เลขานุการก็มักจะเปลี่ยนตัวตามไปด้วย

ปัญหาเมื่ออยู่ว่า คณะกรรมการธนาคารควรจะต้องเกิด แก่ เจ็บ ตาย ตามตำแหน่ง การเมืองหรือไม่ และถ้าเป็นเช่นนั้น จะมีผลดีผลร้ายแก่กิจการธนาคารและ ราชการอย่างไรบ้าง นำวิจัยให้ลึกซึ้ง แล้วแสดงผลให้ชัดเจน

นอกจากตำแหน่งคนบดีแล้ว ในรอบปีที่แล้วมา ผมยังได้รับเกียรติ ให้เป็นกรรมการในอีกคณะหนึ่ง เกี่ยวข้องกับเงิน 622,743,420 บาท 73 สตางค์ เรื่องนี้ ครั้นจะพูดมากไปก็จะทำให้สมุดปกขาวจิตเสียก่อนที่จะคลอดอกออกมา ครั้นผมจะไม่พูดถึงเสียเลยในชุมนุมนี้ ก็เกรงว่า ท่านผู้มีเกียรติบางท่าน จะผิดหวังไป ผมจึงใคร่อนุญาตกล่าวถึงแต่เพียงสั้นๆ สองข้อ คือ

1) เงิน 622,743,420 บาท 73 สตางค์ ในทางนิตินัย ตกเป็นของรัฐ ทันทีแล้วตั้งแต่ 20 พฤศจิกายน 2507 แต่ในทางพฤตินัย กระทรวงการคลัง กำลังเริ่มทยอยเรียกเข้ามาสู่ท้องพระคลัง การสูบน้ำเงินหลายๆ หลายร้อย ล้านเข้าคลัง แม้จะค่อยๆ ทำโดยละม่อม ย่อมกระทบกระเทือนวงการ ธนาคารเป็นธรรมดา และในบางกรณี เมื่อศูนย์ตุ๊ดเป็นธนาคาร เงินซึ่งอยู่ ในมือประชาชนและวงการธุรกิจทั่วไป ย่อมได้รับความกระทบเทือนมากกว่า จำนวนที่ถูกดูดเข้าคลังหลายเท่า ผลของเรื่องนี้พูดง่ายๆ คือ จะทำให้ เงินฝืด กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยทราบตระหนัก ในข้อนี้ดีอยู่ และมีข้อดำริป้องกันแก้ไขอยู่แล้ว หวังว่าจะเป็นโอกาสให้รัฐบาล ได้จ่ายเงินเพื่อการพัฒนาได้มากขึ้น เป็นประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โกลัโกล

2) สุภาชิตโบราณที่ว่า “วัวหายแล้วล้อมคอก” นั้น แปลได้เป็นสองนัย นัยหนึ่งตัดพ้อต่อว่า ว่า ทำไมจึงไม่ล้อมคอกก่อนวัวหาย อีกนัยหนึ่งแนะนำว่า เมื่อวัวหายไปแล้ว ให้ล้อมคอกเสีย เพื่อไปตามวัวเก่าพบ หรือหาวัวใหม่ได้ วัวจะได้ไม่หายอีก จะแปลในสำนวนไหน ดีทั้งคู่ แต่นัยที่สองนี้ เหมาะกับ สภาพปัจจุบันของเรา หมายความว่า เมื่อวัวหายไปแล้ว เพียงแต่ไปตามคืนมา ตกเป็นของเจ้าของบ้านทันทีเท่านั้น ไม่พอ ต้องล้อมคอกด้วย มิฉะนั้นขโมย

ใหม่จะรู้ได้ การล่อมคอกจะเกิดขึ้นจริงหรือไม่ เป็นเรื่องข้อเท็จจริงที่จะต้องคอยดูต่อไป แต่ถ้าเผชิญเวลาล่วงเลยไปนาน ปรากฏว่า คอกวัวเงินราชการลับก็ไม่มีล่อม คอกวัวแห่งความชอบธรรมในการประกอบการค้า การอุตสาหกรรมก็ไม่มีล่อม คอกวัวแห่งความชอบธรรมในการประมุข หรือทำสัญญารับเหมา กับรัฐบาล ก็ไม่มีล่อม ทำให้ไม่สามารถคุ้มกันผลประโยชน์แห่งสาธารณชนได้ ถ้าเป็นเช่นนี้ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ น่าจะขออาสาทำการวิจัยถึงสาเหตุที่ไม่มีคอกล่อม ในเมื่อควรจะมีคอก จะวิจัยเรื่องลักษณะของคอกที่ดี และน่าจะเลยวิจัยไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนที่ควรล่อมคอกกับคนนอกคอก และโดยที่เห็นว่า คอกเป็นเรื่องสำคัญ ก็อาจจะวิจัยเลยไปถึงคอกอย่างอื่นด้วย เช่น คอกหมู หรือคอกประปา เป็นต้น

ท่านผู้เป็นประธาน และสมาชิกผู้มีเกียรติของสมาคมธนาคารไทย เรื่องของคนบดนี้มีมาก จะกล่าวให้ยืดยาวไปในที่นี้ ก็ใช่ที่ ผมใคร่ขอหวนกลับมา กล่าวถึงงานเลี้ยงค่ำวันนี้ ว่าในนามของแขกผู้มีเกียรติที่ได้รับเชิญมาทั้งหมด ขอขอบพระคุณในเมตตาจิตของสมาคม ทำให้แขกทุกคนมีความสำราญเบิกบานใจ เริ่มตั้งแต่เมื่อได้รับบัตรเชิญ ก็ตื่นตื่นรู้สึกสนุกล่วงหน้า มาถึงตอนย่างเท้าเข้าบริเวณงาน จนกระทั่งถึงปิดรายการ สนุกสนานตลอดเวลา ขอขอบพระคุณ

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ ผู้ได้รับเกียรติเป็นแขกในงานนี้ ผมขอเชิญชวนท่านได้โปรดลุกจากที่นั่ง และดื่มเพื่อความเจริญรุ่งเรืองแห่งสมาคมธนาคารไทย.

ADDRESS

By **Dr. Puey Ungphakorn**

Governor of the Bank of Thailand

At the Annual Dinner of the Thai Bankers Association

Wednesday, 10th February 1965

Tonight provides a special occasion for rejoicing. For this is the first time that a Dean of Economics has been given the opportunity to participate in the Annual banquet of the Thai Bankers Association. Economic welfare depends on both scientific progress and practical experience. Those in the academic discipline must consider it their duty to teach, to train and to do research to the best of their intellect; whereas practical people like the bankers should use their experience and knowledge to guide scientific endeavours. The Economics Faculty will serve the banks with scientific knowledge and will produce qualified men and women for the banking service; and we hope that the Banking community will encourage us in this work with financial and other support. In this way we can expect progress in both science and practice.

Mr. Chairman, having given the floor to the Dean of Economics, University of Thammasat, I hope you will now permit me to present you with some results of our research in the field of banking.

Recently, the Police Department was reported to have told all Police ranks to watch over and protect public decency, especially in places commonly called night-clubs. The Thammasat Economics Dean became interested and decided to investigate the similarity and difference between night-clubs and commercial banks. Our investigation led to the following Thesis, namely: **“Banks are not night-clubs and should not be run in**

the same manner as night-clubs. The supporting arguments, in short, are as follows:

- (1) Night-club performers when stripping, strip from themselves; and this has the effect of teasing and exciting the public; in the case of banks, stripping when done, is usually from outsiders in the region of their purse: the public, as a result, is excited, but not amused.
- (2) Night-clubs are usually set up and operated under the protection of big people of high rank. For commercial banks, rank is not relevant; honour is essential. In some cases, rank and honour may not go together.
- (3) Protected night-clubs and protected banks have one similarity, namely, the very protection works against proper supervision and effective legal control in both cases. Protection inspires fear and intimidation in the hearts of police constables and central bank Governors alike.

From this research, the Economics Dean moved on to another subject for study: “The difference between a commercial bank Board and the Minister’s Parliamentary Secretary”. The interesting argument is as follows: We all know that the Minister’s Secretary is a political appointment; upon the resignation or death of the Minister, the Secretary is consequently changed. We ask ourselves whether a Bank Board should really follow the fate of any politician, and if it actually does so, what good or bad effects will be borne by the banking system and public administration. This is worth profound thinking and clear statement.

During the past year I was also appointed to be a member of a

Committee which has something to do with the sum of 622,743,420.73 Baht. I must not talk too much about the work of this committee, lest the awaited White Paper lose its spiciness. But a total silence on this subject might disappoint some of you, I will therefore refer to two points.

1) Legally, that 622,743,420.73 Baht has become government property since 20th November last year. In practice, the Ministry of Finance is transferring those assets gradually. Pumping so much money into the Treasury, however gradually, will inevitably affect the banking system. In the case where the centre of suction is a bank, the supply of money in the hands of private individuals and of business concerns will be reduced by an amount several times greater than the original amount transferred from the bank to the Treasury. In short, there will be a deflationary tendency. The Ministry of Finance and the Bank of Thailand are well aware of this danger and have considered preventive as well as remedial measures. We all hope that the Government will seize this opportunity to spend more money on development projects beneficial to the nation both in the short and the long run.

2) The English may talk about horses and stable doors; our Thai proverb, literally translated, means "Bull lost, then put up fence". This may be interpreted in two ways. It may have a scolding connotation, asking why no fence has been built before the bull is lost. Or it may advise you to build your fence in any case, even after you have lost a bull; you may recover the old beast, or you may acquire a new one, then the fence will be there to prevent further mishaps. However interpreted, there is wisdom in the proverb. But its second meaning is appropriate to our present situation. When you have lost your bull, it is not enough to recover it, you must put the fence up, before the new robber acts. We must watch and see whether any fence will actually be built or repaired. But if, after a long period of time, we see no fence to protect the bull of secret

service money, no fence to protect the bull of decency in trade and industry, no fence to protect the bull of decency in public biddings and government contracts, if public interest and economic morality is left too long exposed to known or unknown assailants, then the Faculty of Economics, Thammasat University should conduct proper research into the question why there is no fence where there obviously should be one; what are the characteristics of a good fence; what is the relationship between those who should but do not build fences, and those who like to be without fences. And since the subject of fences is a very important one, given the opportunity, we perhaps should extend our investigation to cover fences for pigs, fences for water supply and other things.

Mr. Chairman and members of the Thai Bankers Association, you can see that the Dean is apt to be loquacious; let us return to tonight's banquet. On behalf of all the guests, I would like to thank the Association for your kindness and hospitality. We all enjoy being your guests, and the enjoyment starts with anticipation on receiving the invitation, and is realised all through the party tonight. We are grateful to you.

My fellow guests, please join me in drinking to the Prosperity of the Thai Bankers Association.

สุนทรพจน์
ในงานเลี้ยงอาหารค่ำ ประจำปี ของสมาคมธนาคารไทย
9 กุมภาพันธ์ 2509

พ.ศ. สองพันห้าร้อยเก้า
มุลบทบรรพกิจสอนศิษย์ไทย
ระลึกบุญคุณอาจารย์สอนอ่านเขียน
อาจารย์น้อยอาจารย์ภูครูประพันธ์

สาธุสะจะขอไหว้

พ่อแม่แลครูบา
ข้าเจ้าเอาคำสัจ
กาพย์กลอนอ่อนเวท

จะรำคำต่อไป

สมัชชาธนาคาร
สตรีศรีโสภ
บุรุษชุดราตรี
สุราและอาหาร
กุหลาบชาบนานาสา
สนทนาวินาสะ
ไมตรีมีครบครัน
สมาคมเรื่องสมชื่อ
เชิญมาให้ปราถัย

จะรำคำเปรมปรีดี

ชื่อดังก้องกังวาล
ขอท่านประธานใหม่
เดชะจะเพิ่มพูน
คิดใดให้คิดชอบ

จะบอกเล่าปาวร้องตีกลองใหญ่
อายุชัยเก้าสิบห้ามาครบครัน
กวีเยียรธรรมคดีมิเห็น
ผมขออัญเชิญค่าน้ำลีลา

พระศรีไตรสรณา
เทวดาในราศรี
ผจงจัดเป็นยานี
ดีมีดีอย่าประมาณ

พอล้อใจท่านประธาน
มโหฬารงานวัน
งามสง่ากว่าเทวี
ล้วนสูงศักดิ์ลักษณะ
เสพล้ำราญรสไอชา
ดนตรีเพราะเสนาะกรรณ
ชื่นมนะเหตุหรรษ
ผู้รับเชิญจำเจริญใจ
เกียรติระบือขจรไกล
ผมก็เฝ้าใครช่วยงาน

สดุดีท่านประธาน
อุเทน เตชะไพบูลย์
เรียงฤทธิไกรไปเสื่อมธุ
จนไพบูลย์สมนามเธอ
ตามระบอบบุญเสมอ

นำไทยให้เลิศเลอ
กำหนดกฎระเบียบ
เชื้อถือร่วมมือกัน

จะรำวิโยคโศกเกล้า
ชีวิตมิตรพรากจากไป
มนตรีศรีพิชัยคชยอดคน
ท่านเชื้อถือสัตย์ห้าทษา
ว่าการธนาคารชาติดี
บำรุงกรุงไทยไพศาล
น้อมจิตเทิดธรรมค่านับ
ขออนุคุณเกษมอมร

จะรำคำแปร
เกษมม้วยมรณ
กลับสู่เศรษฐกิจ
ชาวเบ็งค์ชาวคลัง
งานง่ายงานยาก
เบ็งค์ดีคลังดี
ขุนคลังตั้งใหม่
ตอกเตอร์เสริมมา
หวนนึกตริกตรา
ปาฐกทุกปี
ปีนี้มีแปลก
ที่สามยังอยู่

จุลินทร์ ล้ำช้า
ต่างพาอาลัย
ญาติมิตรปวงชน
เข้มแข็งแรงกล้า
รักษาหน้าที่
สมบัติศฤงคาร
ถึงชีวิตดับ
สับสนสุสภาพร

โลกนี้มีแน่
สุนทรว่าการ
การคำพาณิชย์
ต่างยังอาลัย
ระกำลำบาก
เพราะศรีสุนทร
ไซ่อื่นไซ่ไกล
วิชาท่านมี
เจื่อนำธรรมดา
ต้องมีสามท่าน
ปาฐกยกแยก
จะตุงทน

ด้วยธนาคารงานสำคัญ
พรรคพร้อมเพรียบสมานฉันท์
ดำเนินสู่ทางธรรม

ผู้นำกสิกรไทย^{1]}
เกษมข้ามลายวายชนม์^{2]}
ไทยเราเศร้าใจตอนิจจา
ยึดธรรมสัมมาจารี
มิห็นมีหน่วยพ่ายภาร
สิทธิ์านขัดสนจนทรัพย์
เกียรติศัพท์เลื่องล้าถาวร
บวรปรมัตถ์ชัชวาล

ก็แต่สังสาร
โกศามานาน
จ่อจิตตั้งใจ
เพราะเคยร่วมใจ
ร่วมถากร่วมถอน
เมื่อพรากจากจร
ศักดิ์ใหญ่ศักดิ์ศรี
นับเด่นเป็นที่
อนิจจาสังขาร
กล่าวครบจบงาน
แยกไปสองคน
ที่ฟ้าก็ฝน
จึงท่านเปลี่ยนไป^{3]}
จากไปอาวรณ์
อวยพรสดดี
ศาสตร์ियाจารย์^{4]}
ตามแบบแบบลด
ต่อไปใครมา

1] นายจุลินทร์ ล้ำช้า เป็นประธานกรรมการธนาคารกสิกรไทยระหว่างปี พ.ศ. 2492-ตุลาคม 2508
2] นายเกษม ศรีพิชัยคช เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ และเคยเป็นผู้อำนวยการธนาคารแห่งประเทศไทย ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2498-กรกฎาคม 2501
3] นายสุนทร หงส์ลดารมภ์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2502-กรกฎาคม 2508
4] ดร.เสริม วิณิชชัยกุล ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ต่อจากนายสุนทร หงส์ลดารมภ์ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2508-17 พฤศจิกายน 2514

จะจำเป็นคำถาม

มุ่งจิตคิดพัฒนา
ประมวลดูถ้วนถี่
ก้าวหน้ากว่าที่ไหน
ถนนหนทางกว้าง
โรงหนังทั้งละคร
กระทรวงทะบวงกรม
เวียงโถงทั้งโรงร้าน
โรงแรมแซมสะพาน
ภักดาอาคารเคียง
รถมากหลากหลากสี
คับถนนจนคึกคัก
พญาไทใครขับได้
เกาะแก่งแสงรั้งทำไย
ตกค่าย่าสนธยา
ศรีอยุธยา
ถนนอื่นที่ต้นดก
ถนนใหญ่ข้ามไปหมื่น
รวมความงามจำรัส
รุ่งเรืองเฟื่องนครา
พิศดูหมู่ธนาคาร
อาคารตระหง่านเป็น
จำเริญด้วยเงินได้
บันผลดลสำราญ
ดอกเบ็ยเสี่ยผู้ฝาก
ฝากจบครบปีไซร์
เหลือเจ็ดเบ็ดเสร็จจ่าย
พันธบัตรรัฐยังกล้า

ขบวนความปฤศนา
ในประเทศเขตของไทย
เล็งผลดีมีแก้ไข
คือกรุงเทพมหานคร
ตึกสล้างแลสลอน
แห่งชาติค่าว่าหลายล้าน
เด่นงานสมโตตระหง่าน
ไนท์คลับหลายมีรายเรียง
หลังคาตั้งหลังคาเอียง
อาหารพูนสมบุรณ์นัก
ใหญ่ใหญ่ดีมีค่าหนัก
วังหักเหียนวงเวียนโต
คงมีชัยที่มองติกาโล
ยามมีดีโถมโครมชนกัน
แสงไฟฟ้าตั้งเมืองสวรรค์
สว่างจ้าทั้งฟ้าดิน
ปวงพศกเดินคล้ำสิ้น
เหม่จะม้วยด้วย “มรณคาร์”
สารพัดวัฒนา
สุขสันติพิบูลย์เพ็ญ
ก็ไพศาลสมบุรณ์เด่น
ศรีสง่าทุกธนาคาร
มีกำไรหลายหลายล้าน
ผู้ถือหุนหนุนน้ำใจ
แม้ยังมากหากลดไป
แปดเปอร์เซ็นต์แผ่นลงมา
ด้วยมุ่งหมายจะพัฒนา
ลดดอกเบ็ยเซียร์เบ็งค์ตาม

ดอกแพงเบ้งคีติคอยู่
ลูกค้าเออยังเขงงาม
ใคร่ถามความประสงค์
กำไรต้องไผ่มี
ธนาคารมีภารกิจ
พัฒนาพาเร่งด่วน
พ่อค้าอุตสาหกรรม
ดอกเบียเสียให้คุณ
ผลิตผลต้นทุนลด
งานดีก็คลี่คลาย
ผลจะดีสะท้อน
เปอร์เซ็นต์เดียวเจ้าข้า

จะร่ำคำกลอนสุนทรอรรถ
เกิดอาภพเหตุวิบัติมหัศจรรย์
ที่กันเหวเปลวไฟเหมือนในนรก
ระเบิดลั่นสนั่นดังทั้งปฐพี
แขนขาผอมแต่ท้องพล้วยคู่อัย
มีเขากนอกศีรษะหน้าฉกรรจ์
ตีมือแปะแสบะพักตร์ทัก "ฮัลโหล
มีเดชะกระเดื่องทั่วเมืองไทย
ฉันโปรดปรานท่านที่มีอำนาจ
เหมือนลิ้มรสเฮโรอินฝันนิคเดียว
เมื่อฉันเสาะเกาะผู้ใหญ่ในไม้ช้า
จะมัวเมาเอาอย่างต่างเจโก
วิธีนี้ดีแน่แพร่สะพัด
พอจิตเปลี่ยเพ็ลี่ยอ่อนผ่อนฤทัย
อันโทษคือตัวยั่วให้โกรธ
ไม่พอใจใครซื้อถืออัสัจจา

แก่ผู้กู้ในสยาม
สิบเปอร์เซ็นต์เช่นเดิมที่
เมื่อไหร่จะลงดอกเบียนี้
แต่อย่าเพลินเกินสมควร
รับชอบผิดในขบวน
ต้องเสริมส่งตรงต้นทุน
ฟังเบ้งคีมิตรสนับสนุน
ถ้าถูกลงคงสบาย
คิดกำหนดงานขยาย
ทั่วประเทศเขตพัฒนา
กลับมาป้อนท่านถ้วนหน้า
ขอบิดนขาตให้ชาติพลัน

ผมกุ่มกุ่มถนิทราเลยพาฝัน
แผ่นดินนั้นร้าวแตกแยกยาวรี
ให้ตระหนกอกสั่นจนขวัญหนี
บัดดลมีคล้ายมนุษย์ผุดขึ้นพลัน
ทั้งร่างกายมอดต้อคอก็สิ้น
ที่กันนั้นมีหางแต่พรางไว้
ฉันนี่คือโลโกผู้โตใหญ่
ครอบงำใครแล้วหลงติดสนิทเจียว
ถึงเบรื่องปราชญ์ก็กลับไร้ไม่เฉลียว
จะต้องเทียวเสพซำย่าโลโก
ก็บรรดาสมุนเขาเหล่าอ๊กโข
หวังบรรลุลุสโซกันเร็วไว
แผ่นดินยิ่งกว่าห้าไหนไหน
ฉันเรียกให้โทษโมหันมา
ใครซัดคอก็พิโรธด้วยตณหา
ต้องหาว่ากล่าวร้ายป้ายสีกัน

โมหันนั้นตั้งใจให้หลงคิด
โปรดสอพลอส่อเสียดเบียดเบียนกัน
เราสามเกลอเลออำนาจวาสนา
มาครองเมืองเฟื่องแรงและແຂ່ງฤทธิ์

ในความฝันนั้นผมระทมจิต
เห็นโลโกให้เล่นเต็นล์ำพอง
แล้วแหวกพุงผลุงผลังดังเหมือนซึบ
ออกโดดเฝ่นเต็นร์่องกิ่งพสุธา
ฝ่ายโมหันปล้นโลดโดดจากห้อง
บังเกิดเสียงเพี้ยเพลงเปล่งบันลือ
อสุรสามยามใจให้กำเริบ
ต่างผาดโผนโจนทยานร่าหนง
เกิดควันใหญ่ไฟสุ่มจากขุมนรก
พอดควันร้างจางคลายมารหายตัว

ผมผวมงกอกใจสัน
คิ่งหวนทวนคิดจิตสร้านฟุ้ง
ท่านนายก ฯ ปีใหม่ให้อิวาท
ทำแต่ดีมีสัตย์ชื่อศีลธรรม

ขอองค์ตรีรัตน์เจ้า
เหล่าสมาชิกราชการ
จงประสพสุขสานต์
ลดดอกเบี้ยเกิดจ้ำ

เชิญ หญิงชายเหล่าผู้
เชิญ ท่านร่วมปณิธาน
เชิญ ดิมเพื่อเหล่าธนาคาร
เชิญ ดิมอวยพรแล้ว

ชอบเป็นผิดจิตวิกลจนเห็น
เห็นสำคัญก็แต่ตนคนญาติมิตร
แล้วจะพายอดชายสหายสนธิ
จะเรื่องอิสริยยศกำหนดปอง

ครุ่นแต่คิดเสียวแสยงแรงสยของ
เหมือนตัวไขนโผนผยของอสุรา
เสียงโฮกปี่ปโทไซกะโผล่หน้า
หัวพยัคฆ์ลักษณะเป็นกระบือ
เสียงมันร้องครึมครึมฮึมฮึมหือ
ดังระปือกว่าซาได้โตหัววง
มันอ้อมเอิบร้องเต็นเล่นเสียงหลง
จิงหวะส่งเร้าเร่งเพลงยิงรว
ควันก็ปุกเหล่าอสุรพุนท่วมหัว
เห็นรั้วรั้วเป็นเงา เหมาเซตุง

ตื่นจากฝันไม่วายกายสดัง
จวนใกล้รุ่งคิดได้ดีใจครัน
จงตัดขาดโลกโทษ์และโมหัน
ฟังจันรรจแล้วต้องทำตามจันง

บันดาล
หัวหน้า
อิสสระ ภาพเฮย
จุงได้ ทำจริง

มาฐาน แขนกนอ
จิตแผ้ว
เจริญยิ่ง ยิ่งเฮ
จุงได้ทำดี

Puey Ungphakorn's Address

**at the Annual Dinner of the Thai Bankers Association
*9th February 1966***

(Summary of the Thai version delivered in verse)

Attention is first drawn to the fact that "Moonlabod Banpakich" - a primer partly in verse is 95 years old this year. Some passages of the speech are borrowed from that book which is full of wisdom.

The speaker describes the Banquet and finds everything enjoyable. He is asked to speak on behalf of the guests, a task which he readily and willingly accepts.

Tribute is paid to Mr. Udane Tejapaibul, the new President of the Thai Bankers Association. May he be blessed with strength and wisdom in his leadership of the Thai banking circle. May all the members conform to the rules and regulations of the association.

Regrets are expressed for the death of Chulind Lamsam, Chairman of the Thai Farmers Bank, and in particular for the death of Kasem Sriphayak, Minister of Economic Affairs and a former Governor of the Bank of Thailand. Kasem was honest, truthful, brave, industrious: he stuck to his duties. He laid the foundation of Thailand's relative prosperity; while he remained far from rich. Life may depart; but his honour is immortal.

Life is full of change. Sunthorn Hongsladaram, after a long period at Finance, returned to Economic Affairs to replace Kasem. The Banking and Treasury circles regret his departure after such a fruitful period

of co-operation with him. We wish him well and salute him. The new Minister of Finance is no other than Dr. Serm Vinicchayakul who is learned and has been highly honoured.

Every year there are three speakers at the Bankers' Banquet. This year, two are new speakers. How long will the third one last? Who will take his place ?

Everyone is saying that Bangkok has become a great city with so many new wide roads and tall buildings, numerous big cars and big roundabouts. Nightclubs abound, so do hotels some with straight roofs and another with curiously slanting roofs. Phya Thai Road is so full of obstacles that whoever can drive there ought to win a prize at Montecarlo. At night, Sri Ayudhya Road is well lit, but what about all the other roads which remain dark death-traps for pedestrians ?

When one looks at the banks, one finds them with beautiful new buildings. They have been prosperous and have paid good dividends. The rates of interest payable to depositors have been reduced, likewise were those on government securities; but the rates charged to borrowers remain as high as before. Why? When are these interest rates coming down? Banks have also their responsible role in the development of the country. Traders and producers will be able to reduce their costs with lower interest charges, then business will be expanded and benefit will rebound to the banks. Why do not the banks reduce their rates for the sake of the nation ?

The other night I went to bed feeling depressed and had a nightmare. The earth opened up and from hell came a monster who looked like a stocky human being with a fat (---? The following English word is illegible, but the Thai word is a fat belly) that his name was Lopo (Greed). He boasted that his influence in Thailand was wide and deep. His

procedure was to start with influential people because then the rest would follow the former's example rapidly and without hesitation. When the human mind had been weakened by Greed, then Toso (Anger) and Mohan (Stupidity) would operate with success. Toso was the monster who would put fear into the heart of anybody who dared speak out, and Mohan would finish off by corrupting the human mind, by making it susceptible to flattery and by making it favour selfishness and nepotism.

In the dream the other two monsters subsequently appeared and the three danced together to a very loud music working up to a crescendo when thick smoke erupted from Hell covering them all. When the smoke cleared up, the monsters were nowhere to be seen, but in their place there was the shadow of Mao Tse Tung.

I woke up in terror; but subsequently realized that this dream was really brought on by the Prime Minister's New Year message to the people in which he urged all of us to get rid of Greed, Anger and Ignorance.

Then may bankers strictly conform to the wise tenets of the Prime Minister. May they reduce the rates of interest and thereby become happy and prosperous.

I invite all the guests to raise their glasses and drink to the prosperity of the Thai Bankers Association and its members.

สุนทรพจน์ของ

นายพิสุทธ์ นิมมานเหมินทร์ รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำประจำปี ของสมาคมธนาคารไทย

15 กุมภาพันธ์ 2510

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

ข้าพเจ้าขอขอบคุณท่านประธานกรรมการสมาคมธนาคารไทยที่ให้เกียรติเชิญให้ข้าพเจ้ามาพูดในนามผู้รับเชิญในวันนี้ ท่านที่เคยมาร่วมในงานของสมาคมธนาคารไทยในปีก่อนๆ คงจะรู้สึกผิดหวังมากที่ดาราประจำปีไม่มากล่าวสุนทรพจน์ในวันนี้ อย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าจะพยายามปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนี้อย่างดีที่สุดที่จะทำได้ หากข้าพเจ้ากล่าวสิ่งหนึ่งสิ่งใดบกพร่องไป หรือไม่ถึงอกถึงใจท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ก็หวังว่าคงจะได้รับอภัย เพราะข้าพเจ้าเป็นแต่เพียงพระรองเท่านั้น

ในปี 2509 การเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยส่วนรวม ได้ขยายตัวและก้าวหน้าต่อไป การค้ากับต่างประเทศได้ขยายตัวในอัตราที่ค่อนข้างสูงทั้งทางด้านสินค้าออกและสินค้าเข้า สินค้าออกมีมูลค่ากว่า 14,000 ล้านบาท สูงกว่าปี 2508 ประมาณร้อยละ 11 ส่วนมูลค่าสินค้าเข้าตามตัวเลขของกรมศุลกากรนั้นเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 47 หรือคิดเป็นมูลค่าเกือบ 24,000 ล้านบาท แต่เมื่อหักมูลค่าสินค้าเข้า ซึ่งเกิดจากความช่วยเหลือหรือนำเข้าเพื่อการทหารของต่างประเทศแล้ว จะมีมูลค่าประมาณ 17,000 ล้านบาท เพิ่มจากปีก่อนประมาณร้อยละ 13 เนื่องจากสินค้าที่นำเข้าเป็นประเภทที่เกี่ยวกับความช่วยเหลือดังกล่าวแล้ว ดุลย์การชำระเงินจึงยังเกินดุลย์ และเงินสำรองระหว่างประเทศได้เพิ่มมากขึ้นเป็นพิเศษ เงินสำรองระหว่างประเทศซึ่งมีอยู่เกือบ 14,000 ล้านบาท เมื่อสิ้นปี 2508 ได้เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 17,000 ล้านบาท

บาท เมื่อสิ้นปี 2509 เท่ากับมูลค่าสินค้าเข้าที่ต้องชำระเงินในปี 2509

ทางด้านฐานะการคลังของรัฐบาล ถ้าไม่นับรายรับจากการขายพันธบัตรจะมีขาดดุลย์เป็นตัวเงินประมาณ 1,300 ล้านบาท แต่ปรากฏว่าในปี 2509 ขายพันธบัตรรัฐบาลได้ถึง 2,500 ล้านบาท ฉะนั้น รายรับเป็นตัวเงินทั้งสิ้นสูงกว่ารายจ่าย ระยะเวลาปีปริมาณเงินในมือประชาชนเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 13.0 สาเหตุใหญ่เนื่องจากเงินสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นดังกล่าวแล้ว

ในรอบปีที่แล้วมา กิจกรรมธนาคารพาณิชย์ได้เจริญขึ้นดังท่านประธานสมาคมได้กล่าวแล้ว ในขณะนี้ยังมีแต่จังหวัดแม่ฮ่องสอนเท่านั้นที่ยังไม่มีสาขาธนาคารพาณิชย์ไปตั้งอยู่ แต่จะมีธนาคารพาณิชย์ไปเริ่มดำเนินการสาขาในอำเภอเมืองและอำเภอแม่เรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนในปี 2510 นี้ การที่ธนาคารพาณิชย์ได้ให้ความสนใจไปเริ่มดำเนินการสาขาในภูมิภาคโดยเฉพาะท้องถิ่นที่ยังขาดบริการของธนาคารพาณิชย์มากขึ้นนี้ เป็นการต้องด้วยนโยบายของทางราชการที่จะช่วยส่งเสริมการออมทรัพย์และให้มีการใช้การธนาคารแพร่หลายขึ้น

มีสิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งในรอบปีนี้คือ ธนาคารพาณิชย์ได้ลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 59 นโยบายการลงทุนของธนาคารพาณิชย์เช่นนี้นับว่าเป็นการสมควรในเวลา นี้ เพราะเท่ากับธนาคารได้สร้างแนวสำรองแนวที่สองให้เข้มแข็งขึ้นประการหนึ่ง และนอกจากนี้ ยังได้ช่วยปฏิบัติการตามนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะระดมเงินออมภายในประเทศมาเพื่อใช้ในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลอีกประการหนึ่ง แต่เนื่องจากรายได้ดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ จึงเท่ากับธนาคารพาณิชย์มีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น ฉะนั้น จึงหวังว่าธนาคารพาณิชย์จะใช้โอกาสอันนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองโดยนำรายได้พิเศษนี้ไปเสริมสร้างฐานะให้มั่นคงยิ่งขึ้น

เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดมีหนทางลดลงและการลงทุนของ

ภาคเอกชนได้ขยายขึ้นอีก ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ประกาศเปลี่ยนแปลง อัตราดอกเบี้ยขั้นสูงของเงินฝากและเงินให้กู้ยืมหลายประเภทในปีที่แล้ว จึงขอขอบคุณที่สมาคมและบรรดาธนาคารพาณิชย์ทั้งหลายได้ช่วยสนับสนุนในเรื่องนี้ มาโดยตลอด

ในการตราพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 รัฐบาล มีความมุ่งหมายในหลักใหญ่อยู่หลายประการ ประการที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ คุ่มครองประโยชน์ของสาธารณชนผู้ฝากเงินของธนาคาร ด้วยวิธีสนับสนุนให้มีเงินกองทุนสูงขึ้น และด้วยวิธีควบคุมการให้กู้ยืมเงินแก่ลูกหนี้รายใหญ่ๆ สำหรับการให้กู้ยืมเงินแก่ลูกหนี้รายใหญ่นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ ประกาศลดจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้กู้ยืมหรือให้เครดิตโดยการซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตัวเงินอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันแก่ บุคคลใดบุคคลหนึ่งในขณะใดขณะหนึ่ง จากไม่เกิน 2 ใน 5 เป็นไม่เกิน 1 ใน 3 ของเงินกองทุน ซึ่งประกาศที่กล่าวนี้จะมีผลบังคับใช้แต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2510 เป็นต้นไป ส่วนในด้านเงินกองทุนนั้น ธนาคารพาณิชย์หลายธนาคาร ได้เพิ่มทุนและเงินสำรองขึ้นเพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องการดำรง อัตราส่วนระหว่างเงินกองทุนกับสินทรัพย์เสี่ยง และเพื่อให้ได้รับความสะดวก มากขึ้นในเรื่องการให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งกู้ยืมเงินได้ภายในขอบเขตที่กฎหมาย กำหนดไว้ เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ได้เพิ่มขึ้นจาก 645 ล้านบาท เมื่อ ประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 เป็น 1,605 ล้านบาทเมื่อสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2509 คือเกือบหนึ่งเท่าครึ่ง

แต่เป็นที่น่าเสียใจว่า ความร่วมมือของธนาคารพาณิชย์โดยการเสริม เงินทุนของตนด้วยการออกจำหน่ายหุ้นเพิ่มขึ้น อันเป็นการเสริมสร้างความมั่นคง ให้แก่ระบบการธนาคารและต้องด้วยนโยบายของทางการนั้น ได้ทราบว่ามิบุคคล บางคนฉวยโอกาสนำมาใช้เป็นเครื่องมือหากิน โดยแพร่ข่าวในทำนองว่า สถานะ การเงินของธนาคารนั้นธนาคารนี้ไม่สู้ดีบ้าง ผู้ถือหุ้นรายใหญ่จะขายหุ้นบ้าง

หรือพูดกันอย่างง่าย ๆ ว่า “ชายธนาคาร” นั่นเอง บางคนถึงกับทำตนเป็นนายหน้าเข้าไปเจรจากับผู้บริหารงานของธนาคารพาณิชย์ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเสนอผลประโยชน์ให้เป็นส่วนตัวก็มี พฤติการณ์ของบุคคลจำพวกนี้ น่าจะอยู่ในความสนใจของทางราชการและได้รับการติดตามอย่างใกล้ชิดว่ามีเจตนาหรือแผนการอย่างไร เพราะการแพร่ข่าวเช่นนี้อาจนำความเสื่อมความเชื่อถือมาให้บางธนาคารได้ ซึ่งในที่สุดอาจเป็นต้นเหตุทำให้เกิดวิกฤติการณ์ในวงการธนาคารของประเทศได้

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ภาวะการเศรษฐกิจของประเทศในปีที่แล้วตามที่ได้เล่ามาตั้งแต่ต้น หากข้าพเจ้าไม่ทำให้ท่านง่วงนอนหรือเบื่อเสียก่อน ท่านก็คงจะเห็นด้วยว่า ทุกสิ่งทุกอย่างดูก้าวหน้าไปอย่างน่าพอใจ แต่ในปี 2509 มีเหตุการณ์ที่น่าสนใจเกิดขึ้นใหม่ นั่นคือระดับราคาสินค้าซึ่งมีเสถียรภาพมาหลายปีแล้ว ได้เริ่มสูงขึ้นอย่างน่าสังเกต โดยเฉพาะราคาสินค้าประเภทอาหารและวัตถุดิบก่อสร้าง ดัชนีราคาขายส่ง สำหรับปี 2509 สูงขึ้นจากระดับเฉลี่ยปี 2508 ร้อยละ 14.2 ส่วนดัชนีราคาผู้บริโภคในปี 2509 สูงขึ้นจากดัชนีเฉลี่ยของปี 2508 ร้อยละ 3.9 เทียบกับที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.6 ในปี 2508

ดัชนีราคาสินค้าที่กล่าวข้างต้น เป็นดัชนีราคาภายในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรีเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่าเหตุการณ์ทั่วประเทศเป็นเช่นนั้น แต่ก็ต้องถือว่าสัญญาณให้ระวังตัวได้ปรากฏขึ้นแล้ว จึงเป็นความจำเป็นอย่างรีบด่วนที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบต่อความมั่นคงและปลอดภัยในทางเศรษฐกิจของประเทศทุกๆ ฝ่าย จะต้องศึกษาหาสาเหตุที่ราคาสินค้าบางอย่างได้ขึ้นไป แล้วหาทางแก้ไขเสียแต่เนิ่นๆ ก่อนที่จะสายเกินไป ถ้าพึ่งปริมาณเงินในมือประชาชนที่เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 13 นั้น ยังไม่เป็นอัตราที่น่าห่วงนัก เพราะเท่าที่เป็นมา การผลิตมักจะขยายตัวขึ้นทันกาล เพราะการเศรษฐกิจของประเทศเราซึ่งเป็นประเทศกสิกรรม ตั้งแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว มีลักษณะยืดหยุ่นและมีความสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงหรือ

เกิดขึ้นได้เสมอ แต่ทั้งนี้ไม่หมายความว่า เราไม่ต้องทำอะไรและปล่อยให้เรื่องเป็นไปตามยถากรรม

สำหรับอนาคตนั้น น่าสนใจในเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษาและป้องกันประเทศที่จะต้องเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และสถานการณ์การเงินการคลังในระยะของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) ซึ่งปรากฏว่ามียอดงบประมาณขาดดุลยทั้งสิ้นเป็นจำนวนสูงมาก แต่รัฐบาลก็ได้ให้คำรับรองไว้ว่าจะพัฒนาโดยรักษาเสถียรภาพทางการเงินและราคาไว้พร้อมๆ กัน เช่นที่ได้ดำเนินไปแล้วในแผนพัฒนาฉบับที่ 1 โดยจะดำเนินนโยบายการเงินและการคลังอันเหมาะสม ข้าพเจ้ามีความยินดีที่จะกล่าวว่าการพิจารณาวางแผนพัฒนาฉบับใหม่นี้ โดยเฉพาะเศรษฐศาสตร์ได้มีความเห็นว่า ภาวะการณ์เศรษฐกิจของประเทศกำลังขยายตัว และมีเพิ่มขึ้นจนจะถึงระยะที่จะบินขึ้นสู่สภาวะอากาศได้แล้ว ถ้าเปรียบเหมือนเครื่องบินที่กำลังจะออกวิ่งหรือวิ่งแล้วในลานบิน ฉะนั้น ถ้าไปทำให้เครื่องยนต์ หมุนช้าลง ความหวังที่จะให้เครื่องบินขึ้นสู่สภาวะอากาศได้จะเนิ่นนานไป ด้วยเหตุฉะนั้นการดำเนินนโยบายการเงิน จึงควรดำเนินด้วยความระมัดระวังเพื่อมิให้เป็นอุปสรรคแก่การพัฒนาทางภาคประชาชน

มีหลายท่านที่อาจเห็นว่าข้าพเจ้าเอาเรื่องทฤษฎีที่ปฏิบัติไม่ได้มาพูด ข้าพเจ้าขอเรียนว่า เรื่องที่พูดมานี้เป็นเรื่องที่ปฏิบัติได้ทั้งสิ้น สำคัญอยู่ที่ว่าเรามีเจตนาและความตั้งใจแน่วแน่ที่จะทำกันหรือยัง? ในระยะ 2 - 3 วันมานี้ก็ได้มีข่าวที่น่ายินดีบนหน้าหนังสือพิมพ์ว่า รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการบางอย่างเพื่อตรึงระดับราคาสินค้าไปบ้างแล้ว

วันนี้เป็นวันของสมาคมธนาคารไทย หากจะกล่าวถึงการธนาคารของเราเสียหน่อย ก็คงไม่ผิดกาลเทศะ การธนาคารของเราได้รุดก้าวหน้าไปมากทั้งในด้านเงินฝากและทรัพย์สิน และความสามารถในการหารายได้ดังได้กล่าวมาแล้ว ในยามที่การเศรษฐกิจกำลังเฟื่องฟูและขยายตัวอย่างปัจจุบัน ปัญหา

ต่างๆ ทางด้านธนาคารพาณิชย์ก็ยังคงไม่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ขอท่านอย่าเผลอตัวไปโปรดหาบทเรียนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ฮ่องกงเมื่อปีหรือปีก่อนมาแล้ว เพราะรู้สึกว่าการณ์คล้ายคลึงกัน ฉะนั้น การที่นิตยสารของสมาคมธนาคารไทยได้ลงบทความเกี่ยวกับวิกฤติการณ์ทางธนาคารที่ฮ่องกงเมื่อปีกลายนี้ จึงนับว่าเหมาะสมกับเวลา

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ในที่สุดข้าพเจ้าขอเชิญชวนท่านทั้งหลายให้ลุกขึ้นตีมือเพื่อความเจริญพัฒนาถาวรของสมาคมธนาคารไทยและระบบการธนาคารของเรา.

สุนทรพจน์ของดร.ปวย อิงภากรณ์

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ในการเลี้ยงอาหารค่ำประจำปีของสมาคมธนาคารไทย

21 กุมภาพันธ์ 2511

ท่านผู้เป็นประธาน ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ ที่เคารพ

ผมมีความยินดีที่ได้มีโอกาสอีกครั้งหนึ่งกล่าวขอบคุณสมาคมธนาคารไทย ในนามของผู้รับเชิญมาในงานเลี้ยงอาหารค่ำประจำปีของสมาคม หลังจากที่ได้พลาดโอกาสไปปีที่แล้ว เมื่อปีกลายพอผมกลับจากราชการต่างประเทศ ได้อ่านสุนทรพจน์ของท่านรองผู้ว่าการ ก็รู้สึกยินดีว่าคุณพิสุทธ์นี้มีชื่อเสียง คุณพิสุทธ์ได้แสดงสุนทรพจน์ไว้มีคติและข้อคิดเห็นแจ่มแจ้งเป็นประโยชน์น่า ยินดี น่าจะเชิญให้มาแสดงสุนทรพจน์เป็นประจำต่อไป หรือจะสลับกันคนละปี ก็คงจะเป็นการยุติธรรมด้วยกันทุกฝ่าย

ในคำปราศรัยของผมปีนี้ ผมใคร่จะเสนอข้อความแก่ที่ประชุมเป็น สามหัวข้อ คือ (1) สถานการณ์เศรษฐกิจและการเงินโดยทั่วไปของไทยในปี 2510 และความคาดหมายสำหรับปี 2511 (2) ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับ กิจการธนาคารของไทย และ (3) ความสัมพันธ์กับต่างประเทศในเชิงการ ธนาคารและการเงิน

1. สถานการณ์เศรษฐกิจและการเงินของไทย

เมื่อต้นปีกลาย ท่านทั้งหลายคงจำได้ เรามีความวิตกกังวลว่าปริมาณ เงินหมุนเวียนในประเทศจะเพิ่มขึ้นสูงนักเมื่อเทียบกับการเพิ่มการผลิต เรา เป็นห่วงเช่นนี้ก็เพราะเราประสงค์จะพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น รัฐบาล จึงกำหนดเงินลงทุนไว้สูงในแผนพัฒนาที่สอง ในขณะที่เดียวกัน เงินตราต่างประเทศก็ไหลหลังเข้ามามากตามสถานะการเมืองและการทหาร นอกจากนี้

นั้น ในการป้องกันราชอาณาจักร รัฐบาลต้องใช้จ่ายสำหรับการทหารเพิ่มขึ้น มาถึงต้นปีนี้ความวิตกในด้านการเงินนั้นค่อยคลายลงเพราะเหตุหลายสถาน (1) การจ่ายเงินของรัฐบาลตามแผนพัฒนาที่ 2 นั้น ลดลงกว่าที่คาดคะเนซึ่งมีผลทำให้เงินไม่เฟ้อ แต่น่าเสียดายที่งานพัฒนาไม่ได้ก้าวหน้าไปเท่าที่คิด (2) ผลิตผลในปี 2510 ยังคงสูงเพิ่มขึ้นในอัตราที่น่าพอใจ คือ ประมาณร้อยละ 7 (3) เงินตราต่างประเทศที่เข้ามาในไทยนั้น มีกระแสเฉื่อยชลดลงไป ผลก็คือในปี 2510 ทั้งปี ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละประมาณ 11.4 เทียบกับอัตราเพิ่มร้อยละ 18.1 ในปี 2509 เป็นอันว่าสามารถรักษาเสถียรภาพของการเงินได้ดีพอใช้อีกปีหนึ่ง แม้ว่าการพัฒนาจะเป็นไปโดยช้ากว่าที่มุ่งหวังไว้อยู่บ้าง

ท่านทั้งหลาย ถ้าเราพิจารณาคาดการณ์ต่อไปในปีปัจจุบันนี้ ท่านคงจะเห็นด้วยกับผมว่าบรรยากาศมีเมฆคลุ้มอยู่บางส่วน และมีข้อกังวลใจในกรณีที่เหมาะสมตั้งเค้าอยู่อีกบางส่วน ปัญหาที่เกิดขึ้นในปี 2511 นี้ พอจะสรุปได้ดังนี้ (1) การผลิตของเราได้รับความเสียหายจากเหตุวิปริตทางธรรมชาติ กล่าวคือ การทำนาได้รับความเสียหายกว่าปกติ ทำให้จำนวนข้าวที่เราจะส่งออกได้มีน้อยกว่าปีก่อนๆ (2) การค้าและราคาของพืชผลบางประเภท เช่น ปอ และยาง ไม่สู้จะแจ่มใสนัก (3) สินค้าอุปโภคบริโภคบางชนิดยังแพงอยู่ไม่ใช่เพราะเงินเฟ้อ แต่เพราะเอกสิทธิ์บ้าง เพราะการจัดการไม่ดีบ้าง เพราะเหตุการณ์ทั่วโลกบ้าง (4) ภัยจากการรุกรานและแทรกซึมของศัตรูแห่งชาติเพิ่มทวีขึ้น

ทางด้านการเมืองและการทหารนั้น รัฐบาลและประชาชนไทยจะต้องร่วมมือกันแก้ไขป้องกันและปราบปรามให้สำเร็จจงได้ ส่วนทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของพวกเราที่มาประชุมกันในคำวันนี้ พวกเราก็จะต้องร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหาล้วนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ปัญหาระยะยาวที่เราคาดหมายได้ เราจะพยายามหลีกเลี่ยง ป้องกัน ปัญหาระยะสั้นที่ขีดตัวเรา เราจะไม่หวั่นไหว จะเผชิญแก้ไขให้ลุกล่วงไป สมดังคาถาโลกนิติที่

ท่านกล่าวไว้ว่า :

อนาคตัม ภยํ ทิสฺวา	ทฺวโรโต ปริวชฺชเย
อาคตฺตญฺจ ภยํ ทิสฺวา	อภิตฺโต โหติ ปณฺฑิตฺโต

สมเด็จพระยาเดชาติศร ทรงนิพนธ์ถอดไว้ดังนี้

เห็นภัยใหญ่แต่เช้า	จักถึง ตนแฮ
ปราศรัยยอมผันผ่อนฟัง	หลบลิ้
ภัยใดด่วนโดนตรึง	ตราติด ตัวนา
ใจปราศรัยปราศแสยงชี้	เช่นหล้าและไศล

ปัจจัยที่เราจะใช้ป้องกันภัยอันตรายและแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้านั้น พระท่านว่าไว้ว่า มีทั้งศีลและธรรม ศีลคือการงดเว้น และสิ่งที่ดีควรจะงดเว้น อย่างยิ่งเพื่อป้องกันขัดขจัดภัยของสังคมเราได้แก่ความโลภ คาถาโลกนิตี อีกนั้นแหละจะขอเชิญมาสนับสนุนข้อนี้ :

ผลํ เว กทลลํ หนฺติ	เวฬุํ หนฺติ ผลํ นพํ
ลาโภ ตํ กามุริสํ หนฺติ	อิธ โลกํ ปฺรตุเถ วา
ขันชนชฺยุฆาไมํ	หนามมี
คิตฺตํ พงฺกทลลํ	ฆากลํ วย
ลูกม้ําฆาชนนํ	ลาเกิด ตนนา
ลาภฆากคนโลกม้ําวย	ดูจไม่มีหนาม

ส่วนพลังแห่งธรรมะที่เราพึงมีเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของเรา นั้น เรายินดีจะบุญเราสร้างสมไว้ได้พอดู ผมคิดว่า เราพอจะใช้แก้ไขเหตุการณ์ ได้ ทั้งในระยะใกล้และไกล ถ้ามีความตั้งใจจริงและร่วมมือกันจริงๆ จะขอสาธก มาแต่พอเป็นสังเขป 3 - 4 ประการ

- (1) เรามีทุนทรัพย์สร้างสมไว้มากพอที่จะใช้ประโยชน์ในยามยากได้ ถ้าเราตักอับในด้านสินค้าขาออกในปีนี้ หรือแม้ปีหน้าด้วย ก็พอจะ

ฟังเงินสำรองระหว่างประเทศได้ โดยไม่ต้องเดือดร้อนเงินไปหนัก
นี้แหละทำให้ชาติก่อนบุญสนองในชาตินี้

(2) เรามีวิชาและความรอบรู้พอที่แก้ไขเหตุการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง
เช่น ในกรณีที่ชาวนาบางท้องที่ทำนาไม่ได้ผล รัฐบาลกำลังหาวิธี
บำบัดทุกข์และบำรุงรายได้ด้วยการลงทุนว่าจ้างแรงงานไปทำงาน
พัฒนาทำถนน ขุดคู ขุดบ่อ หรือสาธารณประโยชน์อื่นๆ การ
จ่ายเงินแผ่นดินเพื่อการนี้ แม้จะทำในงบประมาณขาดดุล อาจ
จะเกิดความกดดันด้านการเงิน ก็ถูกต้องตามหลักวิชา เพราะ
ดีกว่าที่จะปล่อยให้ราษฎรซึ่งยากไร้กลายเป็นโจรผู้ร้ายไปด้วยความ
จำเป็น จะเสียหายมากและนานกว่า

(3) ของบางอย่างที่แพงขึ้นนั้น ถ้ามูลค่าที่สูงขึ้นตกได้แก่ผู้ยากเข็ญมา
แต่ก่อน เราควรจะยอมเสียสละบ้าง เพื่อประโยชน์ส่วนรวมตาม
นโยบายของรัฐบาล เช่น ค่าจ้างแรงงาน เดิมวันละ 10 บาท
เพิ่มขึ้นเป็นวันละ 15 บาท คงจะไม่มีใครอิจฉากรรมกรนัก หรือ
ถ้าชาวยุโรปต้องบริโภคข้าวแพงขึ้น แต่ชาวนาได้รับผลประโยชน์ซึ่ง
แต่เดิมต่ำกว่าควร ก็ควรยอมให้ชาวนาบ้าง ชาวนาจะได้ช่วย
ลงทุนปลูกข้าวให้ได้มากขึ้น แต่ขณะเดียวกันการช่วยสนับสนุน
รายได้ของชาวยุโรปที่ยากจน ก็ควรที่รัฐบาลจะพึงกระทำ

แต่ในกรณีที่ของบางอย่างแพงเพราะเอกสิทธิ์ หรือการ
จัดการไม่ดีนั้น ก็แก้ไขได้โดยไม่ยากนัก หากเราไม่อาศัยอาวรณ์
ต่อเอกสิทธิ์อันมิชอบ และพยายามแก้ไขด้านการจัดการ สำคัญ
ที่เอาจริง ทางเจริญมีอยู่แล้ว

(4) วงการธนาคารในประเทศไทยเรามีช่องทางที่จะใช้ประสิทธิภาพ
อย่างเพียงพอ เพื่อช่วยรัฐบาลป้องกันและแก้ไขสถานการณ์
ด้านการเงินได้ ข้อนี้ผมจะขอขยายความในวาระต่อไป

กิจการธนาคารของไทย

ในระยะเวลา 5 ปี พ.ศ. 2505 ถึง 2509 กำไรสุทธิของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ถ้าถือกำไรสุทธิส่วนรวมในปี 2505 เป็นเกณฑ์ 100 กำไรสุทธิแต่ละปีเพิ่มขึ้นเป็น 113.07, 149.5, 196.9 และ 259.2 ตามลำดับ กำไรสุทธิส่วนรวมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นภายใน 5 ปี ในอัตรา 156 ต่อร้อยละ ! ไม่ว่าใคร ก็อยากเป็นนายธนาคาร

เงินฝากในธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด เพิ่มขึ้นในปี 2510 เป็นจำนวนเกือบ 3 พันล้านบาท หรือ 16.7 ต่อร้อยละของเงินฝากปีก่อน ตามวิธีการคำนวณปริมาณเงินของเรา เมื่อ 10 ปีก่อน เราใช้เงินประมาณ 8,000 ล้านบาท ประมาณ 70 ในร้อยละเป็นธนบัตร 30 ในร้อยละเป็นเงินฝากธนาคาร เดียวนี้เรามีปริมาณเงินประมาณ 17,300 ล้านบาท (กว่าสองเท่าของปี 2500) ส่วนที่เป็นธนบัตรลดเหลือต่ำกว่า 55 ในร้อยละ และส่วนที่เป็นเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้นถึงระดับสูงกว่า 45 ในร้อยละ กิจการธนาคารแพร่หลายดี นำยินดี

สำหรับในปีปัจจุบัน พอจะคาดได้ว่า ทั้งเงินฝาก สินเชื่อและกำไรสุทธิของวงการธนาคารพาณิชย์จะเพิ่มขึ้นไปอีกในอัตราที่น่าดู ภาวะทางเศรษฐกิจและการเงินเท่าที่จะคาดหมายได้ ส่อให้เห็นว่า แม้ของบางอย่างจะแพงขึ้น ก็มีใช้เกิดจากเหตุการณ์เงินเป็นสำคัญ ฉะนั้น การแก้ของแพง ไม่ควรที่จะแก้ด้วยการลดสินเชื่อ ซึ่งจะเป็นภัยกระทบกระเทือนเสียหายแก่พ่อค้านักอุตสาหกรรมและเกษตรกรโดยไม่จำเป็น ที่ผมกล่าวนี้มีข้อแม้อยู่ว่า ถ้ารัฐบาลต้องจ่ายเงินมากเกินกว่าที่คาดหมายสำหรับการบริหารราชการแผ่นดินก็ดี หรือสำหรับรักษาความสงบเรียบร้อยในราชอาณาจักรก็ดี ก็อาจจะจำเป็นต้องลดสินเชื่อในภาคประชาชนลงบ้าง เพื่อให้การเงินเป็นไปโดยดี

เมื่อฐานะของธนาคารพาณิชย์ส่วนรวมคืออยู่อย่างนี้ และคาดหมายได้ว่า จะดีขึ้นอีกต่อไป แม้การค้าขายออกจะลดถอยลงบ้างก็ตาม พวกเราจะไม่หวนระลึกหรือว่า หากด้านปริมาณดีอยู่แล้ว น่าจะหันมาปรับปรุงทาง

ด้านคุณภาพ และหันมาอำนวยความสะดวกส่วนรวมให้มากขึ้น ท่านทั้งหลายที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่อำนาจการธนาคารพาณิชย์อยู่ น่าจะหันมาช่วยชาติ ช่วยให้เกิดกิจการของเรามีประสิทธิภาพ ในยามที่รัฐต้องเผชิญกับปัญหายุ่งยากอยู่หลายด้าน ถ้าท่านเห็นด้วยกับผม ผมขอเสนอวิธีการอันชอบธรรมดังต่อไปนี้ :-

- (1) ท่านผู้ใดที่ยังปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายและข้อบังคับ ข้อตกลงกันอยู่ เอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่นด้วยการพลิกแพลงต่างๆ โปรดระงับเสียเด็ดขาด ธนาคารที่ต้องใช้วิธีพลิกแพลงเช่นนี้ มีสาเหตุเป็นส่วนใหญ่ที่ได้ปล่อยเงินให้กู้ ให้สินเชื่อไปโดยเกินกำลัง และขาดความรอบคอบ จึงต้องหาเงินฝากด้วยดอกเบี้ยสูง ผู้ฝากเงินยอมตกอยู่ในฐานะเสี่ยงเงินไปกับธนาคารนั้นด้วย
เกี่ยวกับการปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมายนี้ ผมมีความยินดีที่จะเรียนที่ประชุมว่า เท่าที่ทราบมีลดน้อยลงบ้างจากปีก่อนๆ ถ้าเป็นจริงตามนี้ ก็นับว่า พวกเราเล่นโปลิศจับขโมยกันน้อยลงน่ายินดี
- (2) บางธนาคารยังให้กู้ยืมหนักไปในการทำงานปรนเปรอบริษัทในเครือหรือเครือญาติจนเกินไป น่าจะแก้ไขโดยเร็ว เพราะท่านก็รู้อยู่แล้วว่าการทวงหนี้จากเครือญาติก็ดี จากภรรยาหรือสามีก็ดี ทวงได้ยากที่สุด ยิ่งทวงหนี้จากตนเองด้วยแล้ว หหมดหวัง
- (3) ในระยะสองสามปีที่แล้วมา ธนาคารพาณิชย์บางธนาคารใช้เงินให้กู้ยืมหนักไปในการทำงานเก็งกำไร ไม่ก่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ชาติ เช่น ให้กู้ยืมเงินไปลงทุนในที่ดิน และการก่อสร้างอาคารซึ่งทำให้เงินไปจมอยู่ระยะยาวนาน ถ้าต่อไปในปีสองปีข้างหน้ารัฐบาลต้องจ่ายเงินมากขึ้น สินเชื่อภาคประชาชนที่ธนาคารพาณิชย์ปล่อยไป จะต้องถูกจำกัดลง ธนาคารที่หลวมตัวไปเช่นนั้น จะทวงตัวไว้ได้ยาก และจะกระทบถึงระบบธนาคารทั้งระบบ ธนาคารแห่ง

ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องขอความร่วมมือช่วยกันยับยั้งการขยายตัวของธุรกิจประเภทนี้

- (4) บางธนาคาร ผมสังเกตว่ามีความสนใจในการให้สินเชื่อเพื่อการผลิต และเพื่อกิจการอันเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจยิ่งขึ้น มิใช่แสวงกำไรจากการค้าถ่ายเดียว ขอแสดงความยินดีด้วย แต่ยังมีน้อยนักหวังว่าตัวอย่างอันดีนี้จะแพร่หลายยิ่งขึ้นโดยเร็ว เพราะจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นที่น่ายินดีที่รัฐบาลและรัฐสภาได้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) เมื่อธันวาคม 2510 นี้ อนุญาตให้ทำการสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรม กสิกรรม การเลี้ยงสัตว์ การทำป่าไม้ การทำเหมืองแร่ การทำนาเกลือ หรือการสาวไหม ด้วยวิธีการรับช่วงซื้อลดตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการต่างๆ นี้ ขอให้ท่านถือประโยชน์จากธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องนี้เถิด
- (5) ข้อที่น่ายินดีอีกประการหนึ่งคือ ในรอบปีที่แล้วมา มีธนาคารที่สนับสนุนนโยบายรัฐบาลในด้านให้สินเชื่อการเกษตร เพิ่มขึ้นอีกหลายธนาคาร โดยเริ่มกระทำในเขตเร่งรัดพัฒนาชนบท เป็นการเริ่มที่ถูกต้อง แม้ว่าจะทำให้ค่าใช้จ่ายในเรื่องนี้สูงไปบ้าง แต่ธนาคารพาณิชย์ก็อยู่ในฐานะที่จะเสียสละได้ภายในขอบเขตเพื่อประโยชน์ส่วนรวม สินเชื่อชนบทและสินเชื่อเกษตรนั้น ควรแพร่หลายต่อไป เพราะการช่วยพัฒนาชนบท ก็เป็นการช่วยท่านทั้งหลายเองในระยะยาว บ้านเมืองซึ่งชนบทเจริญขึ้น จะมีความสงบสุขได้ดีกว่าบ้านเมืองอันเต็มไปด้วยชนบทที่ยากจน นอกจากนั้น ยังเป็นการแสดงความเมตตาเผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมชาติ ในทำนองที่ดีกว่าและประเสริฐกว่าความเมตตาเผื่อแผ่แก่ตนเองและเครือญาติถ่ายเดียว สมดังคาถาโลกนิติที่ว่า :

ขมา ชาศริยฎุ จานี่
นายกสสุ คุณา เอเต

สั วิภาโค ทยิกุขนา
อิฉฉิตพุพา สตั คุณา

อดโคเตมตี้นด้วย
เพ็ญเพิ่มทำพุนผล
เมตตการุญยล
นายกยอตกอบไว้

กุศล
แผ่ให้
เย็นสัตว์ ยิงพอ
ชอบผู้พึงแสวง

ความสัมพันธ์กับโลกภายนอก

ถ้าพิจารณาเลยออกไปนอกประเทศเรา ก็มีเรื่องที่เราควรยินดีอยู่หลายประการ ซึ่งควรจะนำมาสู่กันฟัง ณ ที่นี้

ประการแรก ดัชนีการค้าที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า terms of trade นั้น เป็นเครื่องชี้ให้เราเห็นว่า ราคาสินค้าที่เราขายออกได้ราคาดีกว่าหรือเลวกว่า ราคาสินค้าที่เราสั่งเข้ามา ถ้าราคาดีกว่า ก็เหมือนกับคนกินเงินเดือนแล้วได้เงินเดือนขึ้น มีช่องทางที่จะได้รับความผาสุกสวัสดิภาพดีขึ้น ดัชนีการค้าของเรา ในระยะ 10 ปีที่แล้วมา เพิ่มจาก 100 ในปี 2501 ขึ้นเป็นเกือบ 120 ในปี 2510 เปรียบได้ว่าเราได้เงินเดือนขึ้น 20 ในร้อย

ประการที่สอง หนี้สินภายนอกประเทศของเรานั้น เราสามารถจำกัดได้ อยู่ในขอบเขตอันสมควร หนี้สินนอกประเทศของรัฐบาล รวมทั้งรัฐวิสาหกิจ เพิ่มขึ้นจาก 1,926 ล้านบาทเมื่อปลายปี 2501 เป็น 5,774 ล้านบาทในปลายปี 2510 แต่โปรดอย่าลืมว่า 5,774 ล้านบาทนี้ เป็นเพียงประมาณ 1 ใน 4 ของเงินสำรองระหว่างประเทศที่ประชาชาติเป็นเจ้าของอยู่ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ถ้าเราต้องการจะชำระหนี้ให้สิ้นเชิงในวันนี้ด้วยทุนทรัพย์ของเรา เราก็ทำได้โดยสะดวกสบาย แต่ที่ไม่ทำก็เพราะการเงินของประชาชาติไม่เหมือนกับ การเงินของเอกชน ให้พัวพันกันอยู่อย่างนี้ เป็นประโยชน์กว่าทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

อีกประการหนึ่ง ถ้าหวนไปดูกระแสเงินเข้าออกประเทศไทยด้วยเหตุกึ่งหนึ่งยืมสินกับต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยเราติดกับประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ กล่าวคือ แต่ละปีนั้น เราดึงดูดเงินเข้าได้สูงกว่าเงินที่เราต้องจ่ายออกเป็นต้นเงินและดอกเบี้ย ในระยะ 10 ปีที่แล้วมา เราได้กู้เงินเข้ามาจ่ายจริงๆ ประมาณ 7,100 ล้านบาท แต่เราจ่ายออกเพื่อชำระต้นเงินและดอกเบี้ย 5,400 ล้านบาทเศษ มีเหลือประมาณ 1,700 ล้านบาท มีประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศที่ฐานะตรงกันข้าม กู้เข้ามามากจนหลวมตัว ต่อมากู้ได้น้อย แต่ต้องชำระคืนสูง จึงเป็นอุปสรรคแก่การพัฒนา

ข้อที่ผมเป็นห่วงอยู่ และที่ผู้ว่าราชการนครกลางของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทุกท่านที่ไปประชุมกันที่กัวลาลัมเปอร์เมื่อสัปดาห์ที่แล้วมีความกังวลอยู่ก็คือ ฐานะตลาดเงินทุนในโลก ซึ่งขณะนี้ค่อนข้างขาดแคลน ทำให้ดอกเบี้ยสูงขึ้นมาก เป็นอุปสรรคแก่การพัฒนาประเทศ เช่น ดอกเบี้ยธนาคารโลกเคยอยู่ในระดับร้อยละ 4 หรือ 5 เดียวนี้ขึ้นไปสูงกว่าร้อยละ 6 เสียแล้ว แต่สำหรับประเทศไทย เรายังโชคดีที่มีทางชดเชยขยายคือ เมื่อดอกเบี้ยธนาคารโลกสูงนัก เราก็เบิกเงินกู้มาแต่เพียงน้อย เหลือไว้เพียงทำเชื้อสำหรับอนาคต และสำหรับได้ใช้บริการทางเทคนิคของธนาคารโลกซึ่งเราต้องการ นอกนั้น เราทำพิธีกู้เงินของธนาคารแห่งประเทศไทยเอง ต้นเงินและดอกเบี้ยก็อยู่ในกระเป๋าดียวกัน หนี้สินสุทธิของประเทศ ก็ไม่จำเป็นต้องเพิ่มขึ้นมากนัก

ท่านทั้งหลาย ที่ผมนำเรื่องต่างๆ ที่น่าพึงพอใจเกี่ยวกับเงินสำรองต่างประเทศของเรามาแสดงข้างต้นนี้ มีความมุ่งหมายอยู่สองประการ คือ ใคร่จะเรียนยืนยันว่า เราพยายามใช้เงินสำรองของเราไปในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่เราให้มากที่สุด และแม้ว่าการค้าขาออกในปีนี้จะลำบากยากเข็ญชั่วคราวเราก็ยังมีทางแก้ไขผ่อนปรนไม่ถึงหายนะ แต่ผมใคร่เสนอว่า เมื่อเริ่มมาด้วยดีแล้ว ต้องไม่ประมาท ต้องต่อตามไปด้วยดีตลอดไป ผู้ผลิตและพ่อค้าขาออกตลอดจนรัฐบาลของเรา จะต้องแก้ไขปรับปรุงเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ให้แคล้ว

คลาดไปโดยเร็ว ในการผลิตและการค้าที่ดี ในการบริหารราชการด้านต่างๆ ก็ดี
วงราชการของเราย่อมสามารถมีส่วนช่วยเหลือได้โดยสมบูรณ์ ถ้าเรามี
ความตั้งใจจริงในประโยชน์ส่วนรวม

เนื่องมาจากการประชุมที่กัวลาลัมเปอร์เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว มีข้อที่ควร
จะเสนอให้ท่านทราบสองเรื่องคือ นายลิน โจ ยัน ประธานสมาคมธนาคาร
ในมาเลเซียได้เสนอขอให้ผู้ว่าการธนาคารกลางต่างๆ แจ้งต่อไปยังสมาคมธนาคาร
ในประเทศของตนว่า สมควรที่จะพิจารณาก่อตั้งสมาคมธนาคารระหว่างชาติขึ้น
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อร่วมกันวิจัยและฝึกพนักงานกับอำนาจความ
สะดวกด้านข่าวสารการค้าซึ่งกันและกัน ข้อเสนอนี้ นายลิน โจ ยัน เสนอขึ้น
ในการเลี้ยงรับรองผู้ว่าการต่างๆ นอกการประชุม แต่ภายในการประชุมนั้น
ผู้ว่าการต่างๆ ก็ได้มีข้อพิจารณาเรื่องราวการตั้งสถาบันร่วมกันเพื่อฝึกพนักงาน
ธนาคารต่างๆ และทำการวิจัยด้านการเงินอยู่ก่อนแล้ว เรื่องนี้ ผมขอมอบให้
สมาคมธนาคารไทยและธนาคารทั้งหลายรับไปพิจารณาด้วยในรายละเอียด หาก
เห็นสมควรที่จะร่วมมือกับเขา ก็ควรที่จะเตรียมตัวจัดการรวบรวมธนาคารต่างๆ
ของเราเข้าไว้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีอำนาจรับผิดชอบภายในสมาคมอย่าง
จริงจัง แต่จะเป็นการสมควรหรือไม่ประการใดก็ตาม การร่วมมือระหว่างประเทศ
ที่แท้จริง เช่น การประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางในภาคพื้นนี้ ผมเองเห็นว่า
ได้ประโยชน์ดี เพราะได้พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

ตคุณุรบุจ ปลาเสน
ปตฺตยาปี สุรวิวายนฺติ

โย นโร อุปนยฺหติ
เอวํ ธีรูปเสวนา

สุนทรพจน์ของดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำประจำปี ของสมาคมธนาคารไทย

โรงแรมเอราวัณ วันพุธที่ 12 กุมภาพันธ์ 2512¹⁾

ท่านผู้เป็นประธาน ท่านอุบาสิกและอุบาสกผู้ใฝ่ในธรรม

คำวันนี้ ผมจะขอยกเอาคาถาคติของสมาคมธนาคารไทยมาเป็นกระหู่สำหรับวิชันนายขยายความ กล่าวคือ “สัจจํ สามัคคี จาโค” ซึ่งสมาคมธนาคารไทยแปลได้ความย่อว่า สัจจะ ความซื่อสัตย์ระหว่างกัน สามัคคี ความกลมเกลียวระหว่างกัน จาคะ การยอมเสียสละร่วมกัน ดังนี้

ในการเลี้ยงอาหารค่ำประจำปีของสมาคมธนาคารไทยทุกปีมานั้น ย่อมจะต้องมีการกล่าวถึงเศรษฐกิจการเงิน การคลัง และการธนาคาร เป็นหัวข้อสำคัญตามปกติ และภาวะเศรษฐกิจของบ้านเมืองนั้นย่อมเกี่ยวพันพาดพิงอยู่กับการปกครองบ้านเมืองโดยใกล้ชิด สำหรับปีนี้ถ้าจะหลีกเลี่ยงเรื่องของการปกครองในที่ประชุมนี้เสียได้คงจะดี เพราะการรณรงค์ทางการเมืองเพิ่งจะยุติลงไปสองวันนั่นเอง ควันในสมรภูมียังคงกุ่มๆ อยู่ และวาทะทั้งหลายที่มีศิลป์บ้างไร้ศิลป์บ้าง ยังกรุ่นติดโสตและเนตรประสาทอยู่มิวาย นี่ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งสัตบุรุษแห่งวงการธนาคารไทยคงจะสำเนียงแต่โดยดีว่า ในสมรภูมิการเมืองนั้น ไม่ว่าฝ่ายใดมีชัยหรือปราชัย นายธนาคารทั้งหลายก็ยังมีหน้าที่รับผิดชอบในหลักการอยู่ดังเดิมกล่าวคือ บริการประชาชนและรัฐบาลทางด้านการเงินเพื่อพัฒนาด้านเสถียรภาพ อนึ่งนายธนาคารกลางนั้น พึงรักษาความเป็นกลางในระหว่างพรรคการเมืองโดยเคร่งครัด ฉะนั้นในโอกาสนี้

1) นายจรัส จตุรภัทร เป็นประธานสมาคมธนาคารไทย ต่อจาก นายอุเทน เตชะไพบูลย์ ระหว่างปี พ.ศ. 2512-2513

ธรรมกถาของสมาคมธนาคารไทยจึงเป็นร่วมโพธิ์อันดีงามสำหรับนายธนาคาร
กลางที่มีหน้าที่จะต้องพูด

มนุษย์เราไม่ว่าจะครองชีวิตอยู่โดยสันโดษก็ดี หรือจะอยู่ร่วมกันเป็น
หมู่คณะก็ดี ย่อมต้องอาศัยธรรมเป็นเครื่องชี้ทางดำเนินไปสู่ความจริง ถ้าปราศ
จากหลักธรรมเสียแล้ว มนุษย์เราย่อมจะประพทิตรวนเร และมักจะปฏิบัติไป
ในทำนองเบียดเบียนซึ่งกันและกัน อันเป็นทางนำไปสู่หายนะแห่งสังคมของ
มนุษย์นั้น ด้วยเหตุนี้ จึงมีพุทธภาษิตสอนไว้ว่า “ผาติ กิริยา อริหฺสูยฺม ปรี
ควรทำแต่ความเจริญ อย่าเบียดเบียนเขา” และกิจการที่ท่านประธานสมาคม
ท่านกรรมการ และสมาชิกของสมาคมธนาคารไทยได้ตั้งเข็มอันเที่ยงตรง
ของสมาคมไว้ในหลักธรรมอันดี ย่อมทำให้มั่นใจได้ว่า เมื่อได้กำหนดคตติ
ของสมาคมไว้เป็นอย่างดีแล้ว สมาชิกทั้งหลายของสมาคมคงจะปฏิบัติตาม
คตติธรรมดังกล่าว สมกับคำพุทธภาษิตที่ว่า “อตฺตานเจ ตถา กิริยา ยถญฺญ
มนุสฺสาสตี ถ้าพว่าสอนผู้อื่นฉันใด ก็ควรทำตนฉันนั้น” และเมื่อสมาชิกของ
สมาคมนี้ได้ปฏิบัติตามคตติแล้ว ก็ย่อมสมควรได้รับความสรรเสริญว่าจะได้
ประพทิตดี ประพทิตชอบ ปฏิบัติตนเป็นบัณฑิต นำยินดี เพราะ “อนตฺถ
ปริจฺจุชฺเชตี อตฺถํ คนฺหาตี ปญฺหิตโต บัณฺฑิตยอมนเวณสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์
ถือเอาแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์” ฉะนั้น

อันคตติข้อแรกของสมาคม คือ สจฺจํ นั้น เป็นคุณธรรมเบื้องต้นแห่ง
สัตตบุรุษหมู่ใด คณะใด จะแสวงธรรมปฏิบัติย่อมต้องอาศัยความซื่อสัตย์
ภายในหมู่คณะเป็นที่ตั้ง จึงมีความเชื่อถือซึ่งกันและกันได้อย่างสนิทแน่นแฟ้น
คณะเราทั้งหลายที่เป็นนายธนาคารย่อมจะต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันจึงจะ
ประกอบสัมมาอาชีพะได้โดยดีและในการนี้ ความเชื่อถือซึ่งกันและกันเป็น
ปัจจัยสำคัญ เพราะสินเชื่อเป็นเครื่องประกอบอาชีพของพวกเราทุกคน พระ
ท่านจึงสรรเสริญวาทจาตย์ว่า “เป็นวาทจาที่ไม่มีวันตาย สจฺจํเว อมตา วาทจา”
ดังนี้ แต่วาทจาตย์นั้นนอกจากจำเป็นสำหรับหมู่ นายธนาคารพาณิชยด้วยกัน

แล้ว ยังมีความสำคัญยิ่งในความสัมพันธ์ระหว่างธนาคารพาณิชย์กับธนาคารชาติด้วย เพราะธนาคารชาติเป็นแหล่งรวมแห่งสถิติการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ทั้งหลาย ถ้าเมื่อใดธนาคารพาณิชย์ใดละเมิดสิ่งนี้จะต่อธนาคารชาติจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้ดอกเบี้ยเงินฝากเกินกำหนดก็ดี เกี่ยวกับการอุปโลกน์ตั้งบัญชีเงินฝากจากอากาศธาตุก็ดี หรือเกี่ยวกับการควบคุมแลกเปลี่ยนเงินก็ดี เมื่อนั้นธนาคารพาณิชย์นั้นคือขาด นำเกรงว่าจะตกนรก ด้วยเหตุนี้พระท่านจึงได้สอนไว้ว่า “สจฺเจ อตุเถ จ ธมฺเม จ อหุ สนฺโต ปตฺถิมฺหิ จิตฺตํ สัตฺตบฺรหฺมชฺชํ มั่นในความสัตย์ที่เป็นอรรถและเป็นธรรม”

คติข้อสองของสมาคม คือ สามัคคี ความกลมเกลียวระหว่างกันนั้น เป็นธรรมที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหมู่คณะ คนที่อยู่ในเรือลำเดียวกัน หากพร้อมเพรียงกัน พายพร้อมๆ กัน ก็จะได้ถึงเป้าหมายเร็วขึ้น ถ้าต่างคนต่างพายกันคนละที หรือมือไม่พายเอาเท้าราน้ำ ก็จะไม่สำเร็จประโยชน์ด้วยกันได้ยาก สมดังพุทธภาษิตที่ว่า “สุขา สงฺฆสมฺมุตฺตํ สามัคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ยังให้เกิดสุข” ฉะนั้น แต่ความสามัคคีนั้นจะเกิดขึ้นได้และเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะยั่งยืนอยู่ได้เรียบร้อย ต้องอาศัยคุณธรรมอีกสองประการ กล่าวคือ อธิยาศัยไมตรี ความผั้วผ่อนหย่อนตามซึ่งกันและกัน ประการหนึ่ง กับความยุติธรรมในหมู่คณะนั้น อีกประการหนึ่ง หากหมู่คณะใดขาดความประนีประนอมเกื้อกูลกัน แต่ละคนแต่ละธนาคาร ปากก็พร้าแต่ว่าจะสามัคคีกัน แต่ในกรรมและกายกรรมนั้น กำหนดให้ผู้อื่นนึ่มเข้ามาสามัคคีกับตน ตนเองไม่มีวันนึ่มเข้าหาผู้อื่นแล้ว สามัคคีเกิดอยู่มิได้ อนึ่งเล่า การเอารัดเอาเปรียบกันในทางอาชีพ การแข่งขันโดยมิชอบ ย่อมนำมาซึ่งความอยุติธรรม ซึ่งเป็นหนอนบ่อนทำลายสามัคคีธรรมในหมู่คณะ ฉะนั้นบุคคลทั้งหลายจึงพึงละเว้นจากการทำบาป เพื่อให้เกิดความยุติธรรมในหมู่คณะ จึงจะมีสามัคคีในหมู่คณะนั้นได้ “น ฆาสเสตฺถปิ กเรยฺย ปาปํ ปุญฺญานิ ธิยราถ สุขาวหาติ ไม่ควรทำบาป เพราะเห็นแก่กิน ควรทำบุญ อันนำสุขมาให้”

ต่างคนต่างจะได้ช่วยรัฐบาลและวงราชการวางแผนนโยบายดำเนินการให้เหมาะกับเหตุการณ์และทันแก่เหตุการณ์ เช่นนี้ก็หวังได้ว่าจะก่อประโยชน์ร่วมกัน โดยไพศาล นับว่าเป็นการใฝ่สังจะอันพึงสนับสนุน

แต่ในการใฝ่สังจะดังกล่าวนี้ ควรที่เราท่านทั้งหลายจะพึงวางหลักการพิจารณาไว้ให้รอบคอบโดยดี ในการแสวงหาวิชาหากเราตั้งกระทู้ไว้ผิดๆ คำตอบที่เราจะพึงหวังได้นั้นย่อมจะผิดๆ เจโกไปเช่นเดียวกัน เช่นที่เราท่านทั้งหลายเป็นห่วงในในทรัพย์สินสมบัติอันประเสริฐของชาติไทยที่ธนาคารชาติถืออยู่ คือเงินสำรองระหว่างประเทศ และพยายามจะแสวงหาความรู้ว่า ธนาคารชาติจะจัดการเป็นประการใดนั้น ก็เป็นความห่วงใยที่ซอบอยู่ น่าสรรเสริญแท้ แต่ถ้าเผชิญตั้งกระทู้ผิดพลาดไป ไพล่ไปถามต่อหน้าธารกำนัลว่า ธนาคารชาติจะสนับสนุนเงินเหรียญอเมริกันหรือไม่นั้น ก็จะหาสังจะไดยาก เพราะถามแบบไม่เข้าประเด็น ไม่ใช่หน้าที่กงการอะไรของธนาคารชาติไทยที่จะอาจเอื้อมไปสนับสนุนเงินเหรียญอเมริกันหรือเงินชาติใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าปัญหาเมื่ออยู่ว่า ธนาคารชาติไทยจะรักษาทรัพย์สินสมบัติของชาติไว้ในรูปใดจึงจะดี คำตอบก็มีอยู่แล้วในกฎหมายว่าด้วยเงินตราซึ่งระบุเป็นกรอบไว้ให้รักษาทุนสำรองเงินตราไว้ในรูปทองคำ เงินปอนด์สเตอร์ลิงและเงินเหรียญอเมริกันสามอย่าง ถ้าอยากจะรู้ว่าในทางปฏิบัติทำอย่างไร ก็ดูได้ว่าธนาคารชาติลงทุนอย่างไรนอกประเทศ ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราซื้อขายเงินอย่างไร ขณะนี้เงินสำรองระหว่างประเทศเราถือไว้เป็นเหรียญอเมริกันเป็นส่วนใหญ่ 89% เพื่อหาผลประโยชน์ ถือไว้เป็นทองคำบ้างพอสมควร คือประมาณ 9% ซึ่งไม่มีผลประโยชน์ แต่ปลอดภัยสักหน่อย และถือไว้เป็นปอนด์สเตอร์ลิงเหลือเพียงไม่กี่ล้าน ธนาคารชาติจะตั้งมั่นในหลักการอยู่เสมอ ที่จะรักษาทรัพย์สินสมบัติของประเทศไว้ให้มั่นคงและได้ประโยชน์ สังจะความจริงข้อนี้ไม่ต้องพูด ไม่ต้องถามก็เข้าถึงแล้ว ถ้าไม่เกรงใจว่าไปลอกคิดของพรรคการเมืองเขามาที่ว่า “ทำดีกว่าพูด” ก็อยากจะกล่าวว่า “ดูเขาทำดีกว่าฟังเขาพูด” ฉะนั้น

วิชันนาคาตาของสมาคมธนาคารไทยมาก็สมควรด้วยเวลาเพียงนี้ แต่

ก่อนจบควรจะกล่าวอนุโมทนาธรรมภาคาถา ถือ บทพยางฯ และสามัญญานูโมทนา
คาถา คือ บทสัพพีฯ ดังนี้

“หวังน้ำที่เต็ม ย่อมยังสมุทรสาครให้บริบูรณ์ได้ฉันใด ท่านที่ท่าน
สมาชิกสมาคมธนาคารไทยอุทิศให้พวกข้าพเจ้าในคำวันนี้ ย่อมสำเร็จประโยชน์
แก่ท่านประธานและสมาชิกทั้งมวลฉันนั้น ขออิสรุผลที่ท่านปรารถนาแล้ว
ตั้งใจแล้ว จงสำเร็จโดยฉับพลัน ขอความดำริทั้งปวงจงสมบูรณ์เต็มที่เหมือน
ดวงจันทร์วันเพ็ญ เหมือนแก้วมณีอันสว่างไสว ควรยินดี”

“ความเจริญไรทั้งปวงจงบาราศไป โรคทั้งปวงของท่านจงหาย อันตราย
อย่ามีแก่ท่าน ท่านจงเป็นผู้มีความสุข มีอายุยืน บุคคลผู้มีวิสัยปกติกราบไหว้
มีวิสัยปกติอ่อนน้อมต่อผู้ทรงคุณวุฒิเป็นนิจ ย่อมเจริญด้วยธรรมสี่ประการ
คือ อายุ วรรณะ สุขะ พลัง”

ท่านทั้งหลาย ถ้าท่านจะถือศีลก็เชิญตามอัธยาศัย แต่อย่าเพิ่งถือศีล
ที่ห้า ขอบรรดาอุบาสิกอุบาสิกาที่เป็นแขกมาในคำนี้ ได้โปรดพร้อมเพรียงกัน
ดื่มเพื่อความ สุขความเจริญของท่านประธานกรรมการ และสมาชิกสมาคม
ธนาคารไทย.

สุนทรพจน์ของดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ในงานเลี้ยงอาหารค่ำประจำปี 2513 ของสมาคมธนาคารไทย

ณ โรงแรมเอราวัณ 11 กุมภาพันธ์ 2513

ท่านประธาน กรรมการสมาคมธนาคาร ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ ที่เคารพ

วาระนี้เป็นวาระที่ 10 ในวาระปีที่ 11 ที่ในฐานะผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผมได้รับเกียรติให้กล่าวตอบประธานกรรมการแทนแขกผู้ได้รับเชิญมาในงานเลี้ยงอาหารค่ำประจำปีของสมาคมธนาคารไทย งานนี้แขกผู้รับเชิญทั้งหลาย รวมทั้งผม ถือเป็นวาระอันสำคัญประจำปี เพราะนอกจากจะเป็นโอกาสที่ได้พบปะสนทนากับท่านทั้งหลายที่มีส่วนบริหารกิจการธนาคาร ทั้งฝ่ายหน้าและฝ่ายในแล้ว พวกเรายังได้รับความเพลิดเพลินเจริญสุขด้วยรสอาหารและเครื่องดื่มอันเยี่ยมยอด ท่ามกลางบุปผชาติและดนตรีอันชวนชมกลม่อารมณ์ให้ไกลจากความหมกมุ่นกังวลประจำวัน ท่านประธานและท่านผู้รับผิดชอบในการจัดงานนี้ทุกท่านควรจะได้รับคามนิยมนิยมชมชอบและขอบคุณจากแขกผู้รับเชิญทั้งหมดเป็นอย่างยิ่ง

นับตั้งแต่สมาคมธนาคารไทยเริ่มก่อตั้งขึ้นมาเมื่อเดือนกันยายน 2501 บัดนี้ ก็ครบสิบสองปี คือ ครบรอบนักษัตรแล้ว และตามประเพณีไทยเราก็ถือว่า รอบสิบสองปีเป็นวาระอันพึงกำหนดหมายเป็นสำคัญแห่งชีวิตของบุคคลและหมู่คณะ ผมจึงขอถือโอกาสเชิญชวนให้เราทั้งหลายในที่ประชุมสันนิบาตในค้ำวันนี้ หวลระลึกถึงกิจกรรมและเหตุการณ์ต่างๆ ในรอบนักษัตรที่ได้ผ่านพ้นไป ซึ่งเราทั้งธนาคารพาณิชย์และธนาคารกลางได้ร่วมกันกระทำ ได้ร่วมกันประสบและเผชิญ เพื่อเป็นอนุสติและเป็นขวัญและพลังให้พวกเราในวงการธนาคารได้มีจิตยึดเหนี่ยวสำหรับเผชิญอนาคตในรอบนักษัตรต่อไป

ความร่วมมือระหว่างธนาคารพาณิชย์กับธนาคารชาติ

ข้อแรกที่จะพึงกล่าวถึงก็คือ สมาคมธนาคารไทยร่วมกับกลุ่มธนาคารต่างประเทศ ได้มีการวิสาสะสนิเทศน์กับธนาคารแห่งประเทศไทยแนแนแนนตลอดมา และความร่วมมือระหว่างพวกเรานั้น ก็ได้ยังประโยชน์ให้เกิดขึ้นทั้งด้านธนาคารไทย ธนาคารต่างประเทศ และด้านธนาคารแห่งประเทศไทย เราได้เรียนรู้ถึงปัญหาซึ่งกันและกัน เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และแม้ว่าในบางเรื่องหลายเรื่องฝ่ายธนาคารพาณิชย์จะไม่สามารถเห็นด้วยกับฝ่ายธนาคารแห่งประเทศไทย เราทั้งสองฝ่ายต่างก็เคารพในความเห็นของกันและกัน เพราะรู้อยู่ในใจว่าอีกฝ่ายหนึ่งกระทำการโดยเหตุผล และด้วยความสัตย์สุจริต ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นเกณฑ์ ความร่วมมือนี้ดำเนินมาตลอดจนตราบเท่าทุกวันนี้ แต่หลักชัยที่สำคัญในระยะแรกๆ แห่งความร่วมมือร่วมใจนี้ได้แก่พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ซึ่งสมาคมธนาคารไทยไม่แต่จะมีส่วนร่วมรับผิดชอบในขั้นเริ่มร่าง สมาคมธนาคารไทยได้มีผู้แทนเข้าร่วมพิจารณาตลอดมา จนถึงขั้นกรรมาธิการของรัฐสภาเป็นขั้นสุดท้าย และเมื่อจะใช้บังคับกฎหมายที่กล่าว ก็ได้มีการพบปะอย่างไม่เป็นทางการจนเป็นประเพณีเรื่อยมาเดือนละครั้ง ระหว่างคณะกรรมการของสมาคมธนาคารไทยและเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการธนาคารโดยทั่วไป การพบปะเป็นประจำระหว่างเจ้าหน้าที่สมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ต้นปี 2505 ได้เป็นจุดรวมนำปัญหาต่างๆ ทางธนาคารเข้าหารือกัน ซึ่งเป็นผลให้มีการประสานงานระหว่างสมาคมธนาคารไทยและธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นอย่างดี และบรรลุผลในเรื่องที่มีความสำคัญแก่วงการธนาคารหลายเรื่องด้วยกัน อาทิ เช่น การปรับปรุงวิธีการในการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินให้หย่นย่อลง การปรับปรุงระบบหักบัญชีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และการวางมาตรการต่างๆ ที่จะให้เช็คประเภทไม่มีเงินนั้นลดลง กิจการงานทั้งหมดนี้จะไม่บรรลุผล หากสมาคมธนาคารไทยมิได้ให้ความร่วมมือด้วยดี

ทั้งในการประสานงานระหว่างสมาชิกเองและกับกลุ่มธนาคารต่างประเทศ ผมเห็นจะกล่าวได้โดยไม่เกินความจริงว่า ในบรรดาผู้ประกอบการอาชีพทั้งหลายในประเทศไทย ไม่มีสมาคมหรือกลุ่มอาชีพใดที่ผู้ประกอบการกับเจ้าพนักงานตามกฎหมายมีความสัมพันธ์กันสนิทสนมตามหลักประชาธิปไตยยิ่งกว่าหรือแม้จะเทียบเท่าความสัมพันธ์ระหว่างสมาคมธนาคารไทยกับธนาคารแห่งประเทศไทย กิจกรรมของสมาคมธนาคารไทยที่ควรหยิบยกมากล่าวในที่นี้คือ การที่ธนาคารสมาชิกของสมาคมธนาคารไทยได้เข้าพยุ่ง ฐานะของธนาคารสมาชิกด้วยกัน เพื่อป้องกันมิให้กระทบกระเทือนระบบการธนาคารของประเทศเป็นส่วนรวม ซึ่งนับว่าเป็นกิจกรรมอันสูงส่ง แสดงถึงความรู้สึกรับผิดชอบของสมาคมธนาคารไทย ควรแก่การยกย่อง

บทบาทของธนาคารในการพัฒนาประเทศ

ในด้านการพัฒนาประเทศ สมาคมธนาคารไทยกับธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ร่วมมือกันดำเนินงานให้เป็นประโยชน์แก่รัฐบาล แก่เกษตรกร นักอุตสาหกรรม พ่อค้าวานิชตลอดมา และนับวันบริการของเราก็ก็นับว่าเพิ่มขึ้นทั้งจำนวนเงินและขอบเขต พอนำมาสาธกเป็นสังเขปได้ดังนี้

ในการให้ความสนับสนุนรัฐบาลทางการเงินและสินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์ได้ดำเนินการระดมเงินออมจากประชาชนให้เข้ามาสู่ระบบธนาคารพาณิชย์และได้รับความสำเร็จอย่างงดงาม ยอดเงินที่ธนาคารพาณิชย์รับฝากได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นลำดับมาทุกปี เมื่อสิ้นปี 2503 ธนาคารพาณิชย์มีเงินฝากรวมกันทั้งสิ้นเพียง 5,300 ล้านบาทเศษ ปัจจุบันมีมากกว่า 27,000 ล้านบาท โดยเฉพาะทางด้านเงินฝากประจำได้เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมถึง 13 เท่า ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา การที่ประชาชนนิยมนำเงินออมมาฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวนี้ ทำให้ปริมาณเงินหมุนเวียนมีพอเหมาะแก่ภาวะเศรษฐกิจ และช่วยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพของเงินตราไว้ได้ตามนโยบายของรัฐบาล ธนาคารพาณิชย์ได้

ลงทุนซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลโดยเฉพาะพันธบัตรเป็นจำนวนมากทุกปี ทำให้รัฐบาลได้เงินไปใช้จ่ายเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศตลอดมา และช่วยแบ่งเบาภาระที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องให้รัฐบาลกู้ยืมโดยตรงลงด้วยในโอกาสเดียวกัน

ในด้านการให้ความช่วยเหลือแก่การค้าต่างประเทศโดยเฉพาะเกี่ยวกับสินค้าขาออก ด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมนั้น ธนาคารพาณิชย์ก็ได้ปฏิบัติงานร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นอย่างดี นับตั้งแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้เริ่มงานส่งเสริมการส่งสินค้าออกไปขายนอกประเทศเมื่อพฤศจิกายน 2501 เป็นต้นมา ในปัจจุบันการให้ความร่วมมือเช่นที่กล่าวได้ขยายขอบเขตจากการส่งเสริมสินค้าออกคลุมไปถึงการส่งเสริมการประกอบกิจการอุตสาหกรรมในประเทศและการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกรด้วย โดยเฉพาะทางด้านส่งเสริมสินค้าออก เมื่อเดือนมีนาคม 2512 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ขยายระยะเวลาการให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งออก โดยอำนวยให้สินเชื่อแก่ลูกค้าในต่างประเทศได้นานขึ้นกว่าเดิม คือ เพิ่มจาก 90 วัน เป็น 160 วัน จำนวนเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ผู้ส่งออก นักอุตสาหกรรมและเกษตรกรกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นพิเศษ โดยผ่านธนาคารพาณิชย์ ในระยะเวลา 9 ปีที่ผ่านมานี้มียอดรวมถึง 12,432,800,000 บาทเศษ และยิ่งนับวันก็ยิ่งขยายมากขึ้นเป็นลำดับ

ความเจริญของประเทศ

ผลของการพัฒนาประเทศ ที่เราทั้งธนาคารพาณิชย์และธนาคารแห่งประเทศไทยได้ร่วมมือส่วนช่วยให้เกิดขึ้นได้นั้น เป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือ ในรอบนักษัตรที่ผ่านมา ผลิตผลทั้งสิ้นของประเทศไทยซึ่งใช้เป็นตัววัดความเจริญทางเศรษฐกิจมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าตัว คือ จากประมาณ 42,000 ล้านบาท ในปี 2500 เป็นประมาณ 112,000 ล้านบาทในปี 2512 จริงอยู่ ในระยะนี้ระดับราคาได้สูงขึ้นบ้าง แต่ถึงแม้จะปรับตัวเลขให้ต่ำลงทดแทนกับราคาที่

สูงขึ้น ก็ยังปรากฏว่า อัตราความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของไทยเราระหว่าง พ.ศ. 2503 ถึง 2509 เฉลี่ยได้ถึงปีละ 7.6 ต่อร้อย ซึ่งเป็นอัตราเพิ่มในระดับที่สูง เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ไม่ว่าในจำพวกประเทศพัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนา

ความเจริญก้าวหน้าดังกล่าวนี้ มีปรากฏอยู่ทุกด้าน คือ อุตสาหกรรมการก่อสร้าง การขนส่ง ฯลฯ แม้ในด้านเกษตรกรรม ซึ่งมีอัตราความเจริญก้าวหน้าต่ำกว่าด้านอื่นๆ ก็น่าสังเกตว่าในระยะที่ผ่านมา เราสามารถส่งสินค้าออกประเภทเกษตรไปขายเพิ่มขึ้นได้หลายอย่าง เมื่อต้นรอบนักษัตริย์ที่ผมพูดถึงสินค้าออกที่เราถือว่าเป็นสำคัญมีอยู่เพียงไม่กี่ชนิด เพราะในขณะนั้น ข้าวโพดก็ดี ปอกก็ดี มันสำปะหลังก็ดี ยังไม่มีใครสนใจ ยังไม่มีใครผลิตเป็นลำเป็นสัน แม้จะมีส่งออกบ้าง มูลค่ารวมกันก็เพียงประมาณ 200 ล้านบาท ไม่ถึง 5 ในร้อยของมูลค่าสินค้าออกทั้งสิ้น แต่ในขณะนี้สินค้าทั้งสามอย่างนี้มีมูลค่ารวมกันถึงประมาณ 3,300 ล้านบาท อยู่ในอัตราสูงกว่า 20 ในร้อยของสินค้าออกทั้งหมด

ในระยะสิบสองปีที่แล้วมา แม้ว่าสินค้าเข้าจะเพิ่มขึ้นโดยรวดเร็ว ตามวิสัยของการพัฒนาประเทศและการส่งเสริมให้นำเครื่องจักร วัตถุดิบเข้ามาตามนโยบายอุตสาหกรรมก็ตาม แต่เงินสำรองระหว่างประเทศของไทยเราก็เพิ่มขึ้นจากระดับ 302 ล้านดอลลาร์อเมริกันในปี 2501 เป็น 922 ล้านดอลลาร์อเมริกันในปลายปี 2511 แม้ในปี 2512 เราจะขาดดุลชำระเงิน เงินสำรองดังกล่าวก็ยังอยู่ในระดับ 874 ล้านดอลลาร์อเมริกัน ประมาณเท่ากับมูลค่าสินค้าขาเข้าในอัตราปัจจุบันได้ 8 เดือนครึ่งหรือประมาณ 3 เท่าของภาระหนี้ต่างประเทศทั้งหมดของรัฐบาล

เนื่องจากเงินสำรองระหว่างประเทศของเราได้เพิ่มขึ้น และเนื่องจากกิจการธนาคารของไทยก็เจริญกว้างขวางมาเป็นลำดับ ชาวต่างประเทศและธนาคารต่างประเทศจึงมีความเชื่อมั่นไว้วางใจในประเทศไทย ได้นำเงินมาลงทุนเป็นอันมาก โดยเฉพาะสินเชื่อกู้ที่ธนาคารพาณิชย์ของเราได้รับจากต่างประเทศนั้น ก็เพิ่มขึ้นรวดเร็ว คือ จากระดับ 30 ล้านดอลลาร์อเมริกันใน

ปลายปี 2501 เพิ่มขึ้นเป็น 240 ล้านเหรียญอเมริกันในปลายปี 2512

ท่านทั้งหลาย ข้อเท็จจริงข้างต้นนี้ ผมมิได้เสนอมาเพื่อโอ้อวด แต่อดคิดไม่ได้ว่า ในรอบนักษัตรที่แล้วมา สมาคมธนาคารไทยกับธนาคารแห่งประเทศไทยก็มีฝีมือพอใช้ และได้ใช้ฝีมือเป็นสาธารณประโยชน์พอสมควรแน่ละข้อบกพร่องของผมและของท่านก็มีอยู่ด้วยกัน เรารู้้อยู่แก่ใจ และผมก็เชื่อว่า พวกเราทุกคนมุ่งหมายที่จะแก้ข้อบกพร่องเหล่านั้นจนสุดความสามารถ เพื่อให้การปฏิบัติงานของเราเป็นไปโดยชอบธรรม ชอบด้วยกฎหมาย และยังประโยชน์แก่ประชาชนและรัฐบาลสืบไป

การป้องกันเหตุภัยในปี 2512

ระหว่างปี 2512 เหตุการณ์ในต่างประเทศหลายอย่างทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องขึ้นเงินสดสำรองของธนาคารพาณิชย์ ขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ให้แก่ธนาคารพาณิชย์ และขึ้นราคาเงินเหรียญอเมริกัน ซึ่งทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราขายแก่ธนาคารพาณิชย์

ระยะ 2 ปีที่แล้วมา เป็นระยะที่มีความผันผวนในระบบการเงินระหว่างประเทศมาก ประเทศอุตสาหกรรมใหญ่ๆ เผชิญกับปัญหาเงินเฟ้อ และเมื่อไม่สามารถดำเนินนโยบายงบประมาณแก้ปัญหา ก็ต้องหันไปเน้นในเรื่องนโยบายการเงิน ในเวลาเดียวกันประเทศซึ่งเสียเงินออกไปนอกประเทศมาก ก็ต้องขึ้นอัตราดอกเบี้ย เป็นเหตุให้ดอกเบี้ยในตลาดการเงินโดยทั่วไปสูงขึ้นอย่างผิดปกติ

ในประเทศไทยนั้นแล้ว ก็เกิดฝนแล้ง สินค้าขาออกออกได้น้อย เพราะพืชผลของเรามีน้อย วงการธนาคารพาณิชย์ของเราก็เกิดมีสินทรัพย์ค้ำองมาก เหลือเฟือ และเมื่อดอกเบี้ยนอกประเทศสูงก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่เงินทองจะไหลจากที่ดอกเบี้ยต่ำไปสู่ที่ดอกเบี้ยสูง ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องรับผิดชอบมิให้เงินทุนของประเทศไทยเราไหลออกไปนอกประเทศเสียเฉยๆ

อย่างนั้น จึงจำเป็นต้องใช้มาตรการดังกล่าวมาข้างต้นสามประการเป็นการตัดไฟเสียแต่ต้นมือ นายธนาคารพาณิชย์หลายท่านก็เข้าใจอยู่แล้ว ผมเลยถือโอกาสนี้เรียนชี้แจงแก่ท่านที่ยังไม่บรรลุถึงความเข้าใจในเจตนาของธนาคารชาติไว้ด้วย

ในระยะยาว ธนาคารแห่งประเทศไทยยังยืนยันนโยบายที่ให้อัตราดอกเบี้ยโน้มไปในทางที่ต่ำลง เพื่อสนับสนุนการพัฒนา ฉะนั้น ถึงแม้ว่าในบางระยะจำเป็นต้องดำเนินมาตรการที่ไม่ตรงกับเป้าหมายที่กล่าวก็ตาม ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้พยายามไม่แตะต้องกิจการที่มีความสำคัญสูง เช่น การรับช่วงซื้อลดตัวเงินเกี่ยวกับสินค้าออกและการอุตสาหกรรม ยังใช้ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปีตามเดิม และได้พยายามขยายการให้ความสะดวกแก่กิจการเหล่านี้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่การเงินของกิจการเหล่านี้จะได้ไม่ติดขัด กับยังคงอัตราดอกเบี้ยในด้านการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในอัตราร้อยละ 7 ต่อปีเช่นเดิม

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำลังเฟื่องเฟิงหาโอกาสที่จะลดดอกเบี้ยลง และขยายสินเชื่อให้มากตามนโยบายเดิมอยู่เสมอ เมื่อใดที่เราจะกระทำได้โดยไม่มีเหตุภัย เราจะทำทันที

ปัญหาปัจจุบันและในอนาคต

ความรุ่งเรืองในวงการการเงินของประเทศไทยในระยะที่แล้วมา ย่อมก่อให้เกิดปัญหาแก่กิจการธนาคารพาณิชย์อยู่บ้าง กล่าวคือ ได้เกิดมีสถาบันการเงินประเภทอื่นเกิดขึ้น ซึ่งดำเนินงานสอดคล้องกับธนาคารพาณิชย์ส่วนหนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งนั้นแข่งขันกับธนาคารพาณิชย์ในด้านการดึงดูดเงินทุน ทุกวันนี้สถาบันการเงินเหล่านี้ยังไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายอย่างเข้มงวดทำนองธนาคารพาณิชย์ก็จริง แต่การแข่งขันดังกล่าวนั้นอยู่ในขอบเขตที่ยังไม่ร้ายแรงจนเกินไปนัก รัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยตระหนักในปัญหาข้อ

นี้ดี จึงพยายามหาวิธีอันแยบคายและเหมาะสมที่จะปฏิบัติแก่สถาบันการเงินใหม่นี้ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจของชาติ เพื่อให้ความคุ้มครองแก่สาธารณชนเจ้าของเงิน และเพื่อให้เกิดความเที่ยงธรรมแก่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินอื่นๆ โดยทั่วกัน เรามีได้หนึ่งนอนใจ และในไม่ช้าผลของความพยายามของเราคงจะปรากฏขึ้น และธนาคารพาณิชย์กับธนาคารแห่งประเทศไทยก็จะหารือพิจารณาเรื่องร่วมกันต่อไปตามปกติวิสัยของเรา

ปัญหาซึ่งเป็นที่กังวลแก่เราท่านทั้งหลายอยู่ในขณะนี้ คือ ปัญหาเรื่องดุลชำระเงินและดุลการค้า ท่านทั้งหลายคงเห็นพ้องกับผมว่า กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหานี้ให้สำเร็จลุล่วงไปเป็นการถาวรนั้น อยู่ที่สมรรถภาพในการผลิตของคนไทยเรา ฉะนั้น หน้าที่ความรับผิดชอบของธนาคารพาณิชย์และธนาคารชาติก็ชัดแจ้งอยู่แล้ว คือ เราจะต้องพยายามสนับสนุนการผลิตและการส่งออกของชาติไทยให้สุดความสามารถ เฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านเกษตรกรรม แต่ขณะเดียวกันก็ไม่เพิกเฉยต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรม ระยะ 2-3 ปีข้างหน้า เป็นระยะที่สำคัญนัก เราจะต้องใช้ฝีมือช่วยรัฐบาลแก้ปัญหาระยะการการผลิตและการส่งออกให้สำเร็จไปด้วยดี

ผมใคร่จะขอเรียนเตือนด้วยความเคารพว่า พวกเราทั้งหลายคงจะตั้งใจสนับสนุนการผลิตและการส่งออกดังกล่าวอย่างเต็มฝีมือ แต่ธนาคารพาณิชย์ที่จะกระทำการสนับสนุนดังกล่าวได้อย่างดีนั้นต้องมีความมั่นคงในตัวของตัวเองเสียก่อน ฉะนั้น การปฏิบัติตามกฎหมายและการปฏิบัติโดยชอบธรรมย่อมเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ ขอให้พวกเราพยายามสร้าง ความมั่นคงให้กิจการของเราแต่ละธนาคาร แล้วเราจะได้สามารถช่วยประเทศให้แก้ปัญหาดังกล่าวได้โดยดี ธนาคารใดที่หย่อนอยู่ในเชิงนี้ ขอให้แก้ไขความหย่อนดังกล่าว แล้วจะได้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวมได้เต็มที่

บทส่งท้าย

ท่านทั้งหลาย ด้วยความสำนึกในคุณประโยชน์ที่เราได้ประกอบมาในรอบนักษัตริย์ที่แล้วมา และด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบที่พวกเราที่มีต่ออนาคตของประเทศไทย พวกเราทั้งหลายจะตั้งปณิธานอันแน่วแน่ว่า จะทำดีเราจะร่วมกันทำดี ทำให้งาม ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย ในรอบสิบสองปีข้างหน้า ในปี 2525 พวกเราจะมาชุมนุมกันอีกในงานเลี้ยงอาหารค่ำของสมาคมธนาคารไทย และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยในเวลานั้นจะสามารถกล่าวสุนทรพจน์ในวาระนั้น และสามารถกล่าวเต็มปากว่า พวกเราเกิดมาได้บำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวมตลอดมา

ท่านรัฐมนตรีว่าการคลังเคยยกพุทธภาษิตขึ้นมากล่าวว่า สังฆารมณ์นั้น ย่อมไม่เที่ยงแท้ ใครจะเป็นผู้ว่าการในปี 2525 เราไม่ทราบ ใครจะเป็นผู้ว่าการในปี 2514 เราก็ไม่แน่ เราแน่อยู่อย่างเดียวว่า ยากหรือดี มีหรือจน ธนาคารแห่งประเทศไทยจะร่วมสุขและร่วมทุกข์กับสมาคมธนาคารไทยในการส่งเสริมความเจริญของประเทศไทยทั้งในด้านการเงิน วัตถุ และธรรมะ

ทุกปีมา ผมเคยเชิญท่านที่ได้รับเชิญเป็นแขกของสมาคมให้ดื่มเพื่อความ สุข ความเจริญของท่านสมาชิกแห่งสมาคมธนาคารไทย ปีนี้ ผมขออนุญาตทำผิดประเพณี และขอเชิญทั้งแขกและสมาชิกสมาคมธนาคารไทย คือทุกท่านที่อยู่ในที่นี้ ได้โปรดยืนขึ้น และดื่มเพื่อความเจริญของสมาคมธนาคารไทยและเพื่อความพัฒนาก้าวหน้าแห่งเศรษฐกิจของประเทศไทย.

